75 pokib
Служби Народові

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюзу: 435-8740
— Тел. в Ню Йорку: BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXV. Ч. 112. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 14-го ЧЕРВНЯ 1968 ЦЕНТІВ 10 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, JUNE 14, 1968 No. 112. VOL. LXXV

УКРАЇНЦІ В НОВОМУ СВІТІ В ОЧІКУВАННІ ВІДВІДИН СВОГО АРХИПАСТИРЯ

УСІ УКРАЇНСЬКІ КАТОЛИЦЬКІ ВЛАДИКИ ТА ДЕСЯТКИ ТИСЯЧ УКРАЇНЦІВ КАНАДИ І ЗСА ВІТАТИМУТЬ ПЕРВОІЄРАРХА УКРАЇНСЬКОЇ КАТОЛИЦЬКОЇ ЦЕРКВИ, ЇЇ ВЕРХОВНОГО АРХИЄПИСКОПА ЙОСИФА КАРДИНАЛА СЛІПОГО З ПРИЇЗДОМ ДО ТОРОНТА

НАЙБІЛЬШ ОЧІКУВАНІ ВІДВІДИНИ

Торонто, Канада. — Цієї п'ятниці, 14-го червня 1968 року, о год. 3:40 по полудні на місцевому летовищі „Малтон" вперше вступить на землю Нового Світу нога Первоієрарха Укр. Католицької Церкви, її Верховного Архиєпископа і Кардинала Блаженнішого Кир Йосифа Сліпого Коберницького-Дичківського, який доказав, що людина непохитної віри, сильної волі та великої любови може з успіхом протиставитися навіть могутній безбожницькій імперії. Це будуть без сумніву найбільш очікувані відвідини в історії українців північно-американського континенту. Як уже інформовано, Верховний Архиєпископ приїжджає на соборне запрошення всіх українських католицьких Владик Канади та відвідає всі чотири українські єпархії в Канаді: торонтонську, вінніпегську, едмонтонську і саскатунську. У привітаннях Верховного Архиєпископа в Торонті візьмуть участь усі українські католицькі Владики Канади і З'єднаних Стейтів Америки із своїми Митрополитами Максимом Германюком та Амвросієм Сениишиним на чолі. Господарем привітань та програм відвідин в усіх чотирьох єпархіях будуть єпархіяльні Централі Українців Католиків.

Масове прочанство із ЗСА

На привітання Верховного Архиєпископа Кардинала Йосифа в Канаді вибираються масові прочани із З'єднаних Стейтів Америки. В багатьох навіть віддалених від Канади місцевостях організуються поїздки автобусами та приватними автомобілями. Українську Католицьку Церкву в ЗСА репрезентуватимуть усі три її Владики: філядельфійський архиєпископ і митрополит ВПреосв. Амвросій Сенишин, стемфордський єпископ Преосв. Йосиф Шмондюк та шикагівський єпископ Преосв. Ярослав Габро, як також питсбурський Преосв. Степан Коціско. Зорганізовану Українську Громаду в ЗСА репрезентуватиме спеціяльна делеґація Українського Конґресового Комітету Америки, яку очолюватимуть проф. Лев Добрянський та Йосип Лисогір. На привітання Первоієрарха Української Католицької Церкви в Новому Світі на канадійській землі прийдуть члени Головного Уряду Українського Народного Союзу, та напевно десятки тисяч його членства з Канади й ЗСА. Також численні інші крайові установи й організації українців в ЗСА висилають свої найвищі репрезентації до Торонта.

Репрезентації з інших країн

Не тільки українці Канади й ЗСА вітатимуть Первоієрарха Української Католицької Церкви з його відвідинами в Новому Світі, але й такі ж репрезентації з інших країн. В останній хвилині наспіла вістка, що „на привітання Його Блаженства Кир Йосифа Сліпого з нагоди його перших відвідин української спільноти у вільному світі прибув до Канади Ярослав Стецько, кол. голова Українського Державного Правління в 1941 році". В повідомленні в дальшому сказано: „Як відомо, Ярослав Стецько підняв був у націоналістичних публікаціях вже тому 20 років справу Патріярхального Устрою наших Церков".

Очікують 100.000 народу

Організатори програми привітань Верховного Архиєпископа Кардинала Йосифа в Торонті передбачають, що в плянованих урочистостях, зокрема в Архиєрейській Святій Літургії на Виставовій Площі в неділю 16-го червня, візьме участь до 100.000 осіб з Канади й ЗСА.

ВЕРХОВНИЙ АРХИЄПИСКОП і КАРДИНАЛ КИР ЙОСИФ СЛІПИЙ

ПРОГРАМА ВІДВІДИН В ТОРОНТІ

Централя Українців Католиків Торонтонської Єпархії — як уже інформовано — проголосила таку програму відвідин Верховного Архиєпископа Кардинала Йосифа в Торонті:

П'ятниця, 14 червня 1968:

Год. 3.40 по пол. — Приїзд Найдостойнішого Гостя на Торонтонське летовище „Малтон". Там його привітають українські єрархи, духовенство, представники організацій, українська молодь і вірні. — З летовища від'їде Його Блаженство до єпископської резиденції при вул. Глен Едіт Драйв 61.

Субота, 15 червня 1968:

Год. 9 рано: Архиєрейська св. Літургія в церкві св. О. Николая в сослуженні духовенства — для всіх Рідних Шкіл і Курсів Українознавства Торонта, після чого вся шкільна молодь урочисто привітає свого Верховного Архипастиря.

Год. 5 по пол.: Його Блаженство відправить в церкві св. Покрови Лідс-Оссінґтон в сослуженні духовенства Благодарний Молебен для молоді, зорганізованої у своїх молодіжних організаціях, а після того ця молодь вітатиме свого Великого Духовного Провідника.

Год. 7 веч.: Відвідини Провінційного Дому Згромадження Сестер Служебниць при 5 Остин Тер. в Торонті.

Неділя, 16 червня 1968:

Год. 11 рано: Його Блаженство відправить архиєрейську Божественну Літургію в сослуженні всіх наших Владик і духовенства, на площі Всеканадійської Виставн — Бендшел ,в часі якої Його блаженство виголосить проповідь.

Год. 4 по пол.: Урочистий Концерт на привітання Найдостойнішого Гостя, який відбудеться на тій же Виставовій Площі — на так зв. Гренд Стенді, який має ок. 40 тисяч сидячих місць.

Зачнеться Концерт святочною дефілядою всієї Української Молоді — шкільної і з молодіжних організацій — із своїми прапорами. Після дефіляди молоді зачнеться концертова програма, до якої увійкуть: відкриття, виступи хорів — чоловічого, дівочого і мішаних, танцювальної групи, промови представників Федерального Уряду і парляменту, — промова Блаженнішого Кардинала Йосифа, Владик і представника найвищої української установи в вільному світі — СКВУ, а закінчиться концерт відспіванням збірним мішаним хором „Многоліття" Верховному Архиєпископові і співом національних гимнів.

Понеділок 17 червня 1968.:

Год. 9 рано: Архиєрейська Свята Літургія в катедрі св. Йосафата при вул. Френклін для Української Цілоденної Школи при катедральній парохії, а по св. Літургії відвідини школи, де шкільна молодь привітає свого Найвищого Архипастиря.

В полудневих годинах Його Блаженство відвідає Уряд провінції Онтаріо і посадника міста Торонта та місцевих церковних Єрархів.

В год. 8ій веч. Урочистий Бенкет в найбільшій залі Роял Йорк Готелю, з участю найвищих церковних і світських достойників, на якім головну промову виголосить Його Блаженство Кардинал Йосиф.

Вівторок, 18 червня 1968.:

Наш Найдостойніший Гість виїде до столиці Канади — Оттави, відвідає апостольського делеґата і церковних Єрархів столиці та федеральний Уряд держави.

Середа-четвер, 19-20 червня 1968.:

Блаженніший Верховний Архиєпископ відвідає Монаші Чини нашої єпархії і монастирі — Отців Василіян у Вестоні, Отців Студитів у Вудстоку та Сестер Служебниць в Анкастер, де теж буде гостем їх Дівочої Академії.

П'ятниця, 21 червня 1968:

Між годиною 10-ою до 12-ої вполудне Блаженніший Первоієрарх нашої Української Католицької Помісної Церкви приниматиме на послуханні представників українського громадянства — в єпископській резиденції при 61 Глен Едіт Др.

Від'їзд Найдостойнішого Гостя з Торонта назначений на год. 4 по пол. в п'ятницю, 21 червня ц. р., з летовища в Малтон. Блаженнішому у його дорозі до Вінніпеґу товаришитиме наш Торонтонський Владика Преосв. Ісидор.

ВЕРХОВНИЙ АРХИЄПИСКОП ВІДВІДАЄ ТАКОЖ ЗСА?

Пресова аґенція United Press International і щоденник The Washington Post подали 13-го червня ц. р. вістку з Ватикану, що Верховний Архиєпископ Кардинал Йосиф Сліпий відвідає також Стемфорд у З'єднаних Стейтах Америки. Подаючи вістку про виїзд Блаженнішого Кир Йосифа до Торонта, згадані аґенція і газета подають, що після відвідин в Канаді Їх Блаженство відвідає Стемфорд й опісля, в серпні, виїде до Боготи в Колюмбії, де разом з Папою Павлом VI візьме участь в Світовому Євхаристійному Конґресі.

Сенатор Менсфілд пропонує скасувати Номінаційну Конвенцію і Колеґію Електорів

Вашингтон. — Провідник демократичної більшости в Сенаті сенатор Майк Менсфілд із Монтани пропонує основні зміни у виборчій системі ЗСА, а саме скасування Номінаційних Конвенцій і стейтових правиборів та Колеґії Електорів, яка законно вибирає президента цієї країни. Він сказав у Сенаті, що про ці зміни він думав вже кілька тижнів перед вбивством сенатора Роберта Ф. Кеннеді і хотів про них говорити в середу 5-го червня, але трагедія в Лос Анджелесі йому перешкодила. Зміни Конституції йдуть в таких напрямках: 1. Скасування Номінаційних Конвенцій та стейтових правиборів. 2. Всі правибори мали б відбутися для цілої країни в одному дні, і зараз після них мали б бути вибори. 3. Скасувати Колеґію Електорів, щоб президента і віце-президента вибирали безпосередньо самі виборці. 4. Президент був би вибираний тільки на одну шестирічну каденцію. 5. Виборче право для тих, які покінчили 18-ий рік життя. Кандидати на президентів мали б вести виборчу кампанію за допомогою телевізії та радія.

Рокефеллер має труднощі при номінації наступника сен. Роберта Кеннеді

Ню Йорк. — Нюйоркський губернатор Рокефеллер натрапляє на труднощі при номінації нового сенатора, який мав би до кінця цієї каденції виконувати сенаторські обов'язки, що їх виконував покійний сенатор Роберт Ф. Кеннеді. На списку осіб, що їх називають як можливих сенаторів, на першому місці згадується недавнього секретаря здоров'я, освіти та добродійности Джана В. Гарднера, який в січні зрезиґнував із становища члена Президентового кабінету і тепер займає пост голови Міської Коаліції. Але він заявляє, що не хотів би покидати теперішнього становища, на якому він підобрав собі вже співробітників та яке уважає за дуже відповідальне. Гарднер — республіканець, із респектом ставиться до губернатора Рокефеллера. Між кандидатами на пост сенатора згадується й прізвище нюйоркського посадника Джана Ліндсея. Численні приятелі Ліндсея доражджують йому прийняти пост сенатора, коли йому його запропонує Рокефеллер. Але сам посадник пригадує, що він обіцяв виборцям, що не покине свого становища перед кінцем каденції, яка кінчається аж в 1969-му році. Ліндсей не хоче залишити свого становища ще й тому, що з його відходом посадником став би голова Міської Ради демократ Френк О'Коннор.

В травні число затруднених виносило 75.9 мільйона

Вашингтон. — Рекордово високе число затруднених в травні ц.р. свідчить про те, що економіка цієї країни збільшується швидким темпом. Число затруднених становило в попередньому місяці 75,900.000, а число безробітних було найнижче в останніх 15-ох роках, бо виносило 2,300.000, що становить 3.5 відсотка всіх робітних сил країни, кількістю 78,200.000. В травні число безробітних зменшилося на 150,000, а число робітних сил збільшилося в тому ж місяці на 600,000. Пересічна заробітна платня 45-ох мільйонів фабричних робітників становила по 2.82 дол. за одну годину праці, а тижнева заробітна платня виносила пересічно по 106.03 дол.

ПРЕЗИДЕНТ ПРОСЛАВЛЯЄ НОВИЙ АТОМОВИЙ ДОГОВІР — ОБІЦЯЄ ЗМАГАТИ ДО ОБМЕЖЕННЯ АТОМОВОГО ЗБРОЄННЯ

Об'єднані Нації. — Президент Джансон несподівано прибув в минулу середу 12-го червня пополудні до Ню Йорку та виголосив на Генеральній Асамблеї Об'єднаних Націй 12-хвилинну промову з нагоди схвалення того самого дня перед полуднем Генеральною Асамблеєю договору проти поширення атомової зброї. В голосуванні з-посеред 124-ох членських держав ОН — 95 заявились „за" договором, 4 „проти", 21 „стримались" та 4 взагалі не взяли участи в голосуванні. Проти" були Альбанія, Куба, Танзанія і Замбія, — між тими, що „стримались" була Франція, яка заявила, що того договору не підпише, та деякі такі невтральні країни, які мають можливість досить швидко випродукувати власну атомову зброю, як ось Індія, Бразилія, Арґентина й Еспанія. В минулий понеділок цей договір був схвалений Політичною Комісією Генеральної Асамблеї і голосуванні. „Проти" були ральній Асамблеї було вже тільки формальністю.

Президент прославляв той договір, назвавши його найважливішим актом від часу винайдення атомової зброї. Він обіцяв швидке підписання договору та пред'явлення його для ратифікації Сенатові. Президент обіцяв також докладне виконування постанов того договору Америкою та співпрацю Америки з неатомовими державами у користуванні атомовою енерґією для мирних цілей — у медицині, електрифікації, у промислі, хліборобстві чи відсолюванні морської води. Президент обіцяв теж старатися, щоб ЗСА дійшли якмога швидше до порозуміння з іншими атомовими державами щодо обмеження атомового зброєння, припинення зайвих і коштовних перегонів у зброєнні та ступневого зменшення своїх атомових складів. Президент Джансон подякував президентові Генеральної Асамблеї, румунському міністрові закордонних справ Корнелію Манеску та генеральному секретареві ОН У Тантові за їхню активну співпрацю задля схвалення Генеральною Асамблеєю того договору. Президент прибув з Вашингтону до Ню Йорку літаком в товаристві спеціяльного асистента Волта Ростова, пресового секретаря Джорджа Христіяна та своєї молодшої дочки, пані Лусі Нуджент.

У Франції заборонено всі демонстрації — розв'язано екстремні студентські організації

Париж. — Французький уряд заборонив всі вуличні походи й демонстрації до часу переведення парляментарних виборів 23 і 30 ц. м. та одночасно розв'язав 7 студентських організацій, які проповідували комунізм, ніґілізм і анархію. Голови заборонених організацій та організатори заборонених демонстрацій наражені на кару в'язниці від 6-ох місяців до двох років. 20 молодих чужинців, яких арештовано під час студентських демонстрацій, видалено з Франції. Найбільш авантурницький студент, західньонімецький горожанин Даніель Кон-Бендіт, знаходиться тепер у Британії. Прем'єр Джордж Помпіду офіційно розпочав передвиборчу кампанію під гаслом де Ґолля — лад під проводом де Ґолля або комуністичний тоталітаризм. Генеральний секретар французької комуністичної партії Вальдек Роше заперечив закид де Ґолля, наче б компартія змагала до своєї диктатури у Франції, — мовляв, вона хоче тільки „участи у демократичному правлінні". Голова французького політичного центру, Жак Дюгамель, заперечив однаково де-ґоллізм, як комунізм та поручав парляментарну демократію. У Франції назагал настав спокій, дармащо число жертв одномісячних заворушень зросло до 5. В морському порті Сант Назер, як теж в Тулюзі, Бордо і Тульоні прийшло до сутичок між поліцією і страйкуючими робітниками. Проголошений на середу 12 ц. мґ одногодинний генеральний страйк назагал був переведений, але без ніяких інцидентів. Студенти відкликали заповіджені дальші демонстрації.

Совєти заперечують близьку співпрацю з ЗСА

Москва. — Московські „Ізвестія" принесли в середу 12 червня ц.р. обширну статтю Вікентія Медвєєва у зв'язку з минулотижневою промовою президента Джансона в стейтовому коледжі в Глесборо, Ню Джерзі. Президент, пригадуючи минулорічні розмови, що їх він перевів у тому містечку в стейті Ню Джерзі з совєтським прем'єром Алексєєм Косиґіном, вказував на співпрацю з СССР в різних ділянках, без уваги на В'єтнамську війну. Тепер, названий большевицький коментатор заперечив „рожевий образ" американських взаємин, що його представив Джансон. „Ізвестія" твердять, що — навпаки — американсько-совєтські торговельні, культурні й політичні взаємини майже цілком „замерзли" з „відомої причини" — В'єтнамської війни. Поки триватиме В'єтнамська війна — американсько-совєтські відносини не можуть покращати — твердять „Ізвєстія".

— КОРОТКІ ВІСТІ —

11-ГО ЧЕРВНЯ ПОЧАВ ОБОВ'ЯЗУВАТИ ЗАКОН, який забороняє звільнювати з праці, або не приймати на працю робітника, з огляду на його старечий вік. Цей закон охороняє тих робітників і робітниць, які є у віці між 40-им і 65-им роком життя. Закон обов'язує тих працедавців, які затруднюють більше як 25 працівників, робітничі спілки та агенції, які посередничать в розшуках за працею.Згідно з цим законом не вільно в реклямі-оголошеннях про працю вимагати молодечого віку як однієї з умов про прийняття на працю. Робітничі спілки не сміють позбавляти членства робітників з огляду на їхній вік.

ГОЛОВНИЙ ОРГАНІЗАТОР ДЕМОНСТРАЦІЇ Кампанії Вбогих Людей, яка запланована на 19-го червня, Стерлінґ Такер апелює до всіх білих людей, щоб підтримали цю маніфестаційну демонстрацію чорних вбогих людей, бо вона заступає інтереси також і всіх вбогих білих людей. Також каже, що спільна демонстрація вбогих чорних і білих людей буде виявом, що започатковується єдність між різними расами цієї країни. Провідник негрів о. Ралф Еберneті звернувся до релігійних і робітничих провідників та оборонців громадянських прав, щоб також взяли участь у демонстрації разом із тими людьми, яких вони очолюють.

СХІДНЬО-НІМЕЦЬКІ ВЛАСТІ ВИДАЛИ нові розпорядки, що утруднюють комунікацію до Західнього Берліну і з того міста. Щоб дістатись туди з Західньої Німеччини, чи до неї з Західнього Берліну, треба переїздити через східньо-німецьку територію. Задля цього всі такі подорожі мусять мати східньо-німецькі візи, при чому тепер значно підвищено оплати — для окремих осіб, автомобілів, автобусів і річних барж.. Гадають, що Москва дозволила Вальтерові Ульбрихтові на ту нову шикану супроти Західньої Німеччини й Західнього Берліну.

ВИБИРАЮЧИСЬ ДО КАНАДИ НА ПРИВІТАННЯ ЇХ БЛАЖЕНСТВА ВЕРХОВНОГО АРХИЄПИСКОПА КАРДИНАЛА ЙОСИФА, НЕ ЗАБУДЬТЕ ВЗЯТИ З СОБОЮ ПАШПОРТ, ГРОМАДЯНСЬКІ ПАПЕРИ ЧИ РЕЄСТРАЦІЙНУ КАРТКУ ІМІҐРАНТА

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 9118.
Subscription Rates: One year $12.00; six months $6.25; three months $3.25. Jersey City & Foreign Rates: One year $14.00; six months $7.50; three months $4.00. For UNA members monthly 65¢.
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Оцінки Вестморленда

Головний командувач американських військ у В'єтнамі, генерал Віллям Вестморленд, перед від'їздом до Вашингтону на становище шефа штабу Армії, прощаючись із військом та промовляючи на пресовій конференції в Сайгоні, подав багато цікавих завваг щодо актуальної ситуації у В'єтнамі. Залишившись вірним своєму оптимізмові, ген. Вестморленд доказував різними фактами й цифрами, що воєнний стан у В'єтнамі корисний для американців і некорисний для ворога, — що ворог не виграв ні одної значної наземної операції, — що він не здатний перевести будь - якої такої операції, — що він має великі труднощі і щодо людського матеріялу і щодо постачання зброї, харчів, медикаментів. Але водночас ген. Вестморленд перестеріг проти сподівань на скорий кінець війни. Мовляв, американці не всилі осягнути перемоги „в клясичному її розумінні", бо „з політичних причин не хочуть поширювати війни". Генерал Вестморленд звернув увагу, що Північний В'єтнам зробив собі через Ляос коридор для перекидання своїх військ до Південного В'єтнаму та постачання тим військам всього потрібного.

У „клясичному розумінні" перемога приходить тоді, коли одна сторона займає військом територію другої сторони або завдає противникові такої нищівної поразки на бойовищі, що він капітулює. Коли президент Джансон кількакратно запевняв, що ЗСА не мають заміру змінювати режим у Північному В'єтнамі і вступати на його територію, і коли з отих згадуваних „політичних причин" і досі не перетято найголовнішого для комуністів шляху постачання, яке йде через порт Гайфонґ, то ворог може до безконечности вести партизанську війну.

Однак, генерал Вестморленд має рацію, коли обурюється, що американське громадянство дивиться на відносини у В'єтнамі лише крізь призму газетних вісток, що розписуються про комуністичні акти терору, наскоки, мінометне бомбардування відкритих міст і т. п. події. Це вже вина американських газет, які у взаємосуперництві щодо подавання цікавих вісток із В'єтнамської війни переліцитовуються в описуванні ворожого терору та всяких втрат.

Терпеливість, тверда постава і сильна воля не поступитись ворогові — це правильні поради, що їх Вестморленд дає американському народові.

Ґеноцид триває

Мовно - культурний ґеноцид, або винародовлення — це такий же злочин, як і фізичний ґеноцид. Відзначаючи 50-ліття встановлення совєтської влади і „нового типу демократії", Москва продовжує винародовлювати неросійські народи з не меншим натиском, як то було за Сталіна та Хрущова. Діється це в той час, коли представники т. зв. УССР на закордонних з'їздах і в комісіях ОН виступають в позі оборонців прав людини і прав народів.

Київська „Молодь України" з 7 червня рекомендує своїм молодим читачам прочитати наступні книжки перед тим, як вибирати фах після закінчення середньої школи: „Будьте добры" О. Мушкіної, „Путевка в жизнь" Ю. Альперовіча, „Есть стать в строй" та ін. В тій же „Молоді України" з 29 травня і 5 червня надруковано цілосторінкові оголошення під назвою „Якщо бажаєш учитись". Щоб вступити до середньої професійної школи, треба скласти іспити. І так, Полтавський медичний інститут, набираючи студентів, повідомляє, що іспити треба „здавати російською або українською мовою"... З яких 40 оголошених навчальних закладів у совєтській Україні — лише 3-4 вимагають складати іспити українською мовою, всі ж інші — „російською або українською" чи „українською або російською". Крім такого потоптання прав мови українського народу, окупант вдається до ще одного заходу з метою зросійщення української молоді. На сторінках київських газет публікуються приманливі заклики студіювати... в Казахстані, над Волгою тощо. А Дрогобицька технічна школа обіцяє тих, що її закінчать, „забезпечити роботою і виробничою практикою на підприємствах у Москві, Ленінграді, Тольятті"... Щоб затуманити молодого читача, мовляв, „русский язик" панує всюди, „Молодь України" з 5 червня, повідомляючи про поїздку партійних агітаторів з України до Чехо - Словаччини, писала: „Словацький народ свято шанує пам'ять воїнів... На пам'ятнику вирізьблено: „Дорогие, вы возвратили нам родину-мать, поклон всем".

На світі є декілька тисяч мов. За науковою клясифікацією українська мова кількістю мільйонів людей, що нею володіють, займає 13 місце у світовій мовній таблиці. Москві й це ненависне. Але ненависть не породжує нічого, крім ненависти, а кожний новий удар — викликає новий протиудар.

Лев Шанковський

ВЕЛИКЕ ЗАВДАННЯ КАТЕДРИ УКРАЇНОЗНАВСТВА

Мені дуже приємно, що п. Степан Манастирський з Боффало згадав у „Свободі" про мою статтю п. н. „Англо - американська історіографія Східньої Европи і наші завдання", і я радію, що він цю статтю дискутував з різними українськими громадянами та студентами, навіть з професорами американських університетів. Мені це все дуже приємно, але до слова зголошуюсь я тільки тому, що цілком погоджуюсь з п. Манастирським, що накреслені мною „завдання" можна реалізувати з допомогою катедр українознавства при американських університетах, а в першу чергу — при Гарвардському університеті.

Для виконання пляну наукової праці потрібний науковий апарат і потрібні фонди. Вже досьогочасною нашою жертвенністю на катедри українознавства в Гарварді ми створили постійний апарат і постійний доплив фондів. Ми може ще не здали собі справи з того, що наш апарат у Гарварді матиме до диспозиції постійно, кожного року, суму 20,000 долярів. Це — мінімальний, але постійний фонд, і тільки від нас самих залежить, чи він збільшиться і до якої висоти.

А втім, щодо катедр українознавства при Гарвардському університеті я є оптиміст. Я вірю, що в ньому таки постане центр українських студій, як уже існує центр російських студій чи Близького Сходу. І я вірю теж, що цей центр буде тільки початком, і що низка катедр українознавства постане при інших американських та канадійських університетах уже без наших вкладів. Великий вплив на постання цих катедр матиме Гарвардський центр і його безсумнівні наукові успіхи. Не тільки успіхи з погляду наших потреб, але й успіхи з погляду інтересів американської науки.

Бо немає найменшого сумніву, що стан, зафіксований мною в статтях „Англо - американська історіографія Східньої Европи", далі тривати не може, з огляду не на наші інтереси, але інтереси американської науки. За минулих сто років на українських землях відбувся історичний розвиток, якого американські історики, за нечисленними винятками, не добачили. Постала скристалізована, національно - свідома 50-мільйонова українська нація, яка займає окреслену національну територію, творить окрему національну культуру, рветься зі своїми потужними економічними багатствами до самостійного життя. Ніяка наука над цими фактами не сміє перейти до денного порядку.

Американська наука над ними переходила, і тому Гарвадський проєкт слід уважати за поважний вилім у цьому стані. Ніхто мене не переконає, що Гарвардський університет, передовий університет у ґльобальному маштабі, організує катедри українознавства тому, що злакомився на українських 600,000 долярів, чи навіть на 3 мільйони! Майно Гарварду сягає 450 мільйонів долярів, і наші 3 мільйони не становитимуть в ньому навіть 1%. Варто ще сказати, що на Гарварді кругло 5,000 професорів навчають 12,500 студентів, отже один професор припадає на двох з половиною студентів! Коли в таких умовах Гарвард погодився на український центр, то тільки тому, що керівництво цього університету прийшло до переконання, що далі української нації іґнорувати неможливо.

Досі англо - американська історіографія Східньої Европи відставала рівно на сто років. Для англо - американської історіографії і далі є зобов'язуючою й бездискусійною „звичайна схема" російської історії, вигадана царською російською історіографією. Грушевський розгромив цю схему науково, доцентру, і її почали відрікатися навіть численні російські історики. Її відреклася також совєтська історіографія Східньої Европи, яка вигадала здогадно „компромісу" схему про „древнєруський народ", який утворив свою державу й культуру і з якого виникли великоруси, українці та білоруси.

Теоретично, не зважаючи на свою фальшивість, ця схема нібито встановлює рівність історичного розвитку східньослов'янських народів, але, практично, через маніпуляцію терміном „русский", із неокресленого „русского" народу чиниться „старшого брата" всіх східніх слов'ян, мовляв, він існував як древнєруський народ, коли ще українців чи білорусів не було на світі. Не важко зрозуміти, що було якраз навпаки, що, коли творився знаменитий „русский" народ із мішанини слов'ян та урало - алтайців, українці, білоруси, а навіть неіснуючі сьогодні новгородці мали вже за собою сотні літ своєї історії.

Що англо - американська історіографія Східньої Европи відстає від науки, навіть совєтської, це — факт, але таки дуже хотілося б, щоб цей факт зрозуміли не тільки американські історики, але й деякі українські студенти.

Після надрукування в „Свободі" моєї серії статтей п. н. „Англо - американська історіографія Східньої Европи", я отримав від одної української студентки листа, в якому вона висловила обурення, що я „нападаю" на американську науку. Причиною цього, на думку цієї студентки, є те, що ми, „старі", вигадали різні „патріотичні" схеми, в які вкладаємо не те, що було, але наші побожні бажання. „Правдива наука, — повчала ця студентка, — мусить такі схеми відкинути", і за це на неї не треба „гніватися", а тільки треба прийняти факти, як ця наука їх подає.

Я не осуджую цієї студентки, навпаки, дуже вдячний їй, що вона свої думки взяла на папір і вважала за потрібне їх мені подати. Зі свого боку я старався їй відповісти спокійно і показати, де і чому вона помиляється.

Хочу сказати загально, що такі погляди постають з того, що наша молодь, мабуть таки з нашої вини, не має до нас довір'я, але має його до своїх професорів. Немає найменшого сумніву, що коли йдеться про американських професорів історії, то вони в багатьох випадках це довір'я надуживають і поширюють серед нашої молоді фальшиві ідеї. Тут клясичний приклад подав п. Манастирський: у розмові з одним студентом він довідався, що професор склясифікував праці Грушевського, Дорошенка та Оглоблина, як „націоналістичні джерела", які не мають наукової вартости. Прикро, що цей студент не вмів відповісти, що праці Грушевського, Дорошенка й Оглоблина вже цитовано як наукові в низці американських праць, навіть таких істориків, що ще мають антиукраїнське більмо на своєму оці. І тут немає вини цього студента, бо коли він не знає чогось, що повинен знати, — це вина наша, а не його. Як він міг про щонебудь довідатись, коли часом, навіть в інтеліґентній родині, не зустрінеш українського журналу чи книжки.

Отже, на мою думку, катедри українознавства при Гарвардському університеті потрібні насамперед для того, щоб покінчити з відставанням англо - американської історіографії Східньої Европи та пануванням у ній старої „звичайної" схеми. Це не припадок, що голова Наукової Ради ФКУ, проф. д-р Омелян Пріцак завдав з проф. д-ром Джаном С. Решетарем мол. перший удар по „звичайній" схемі в літньому числі „Слевік Рев'ю" за 1963 рік. Ця „дискусія", в якій брали участь проф. І. Лисяк - Рудницький, проф. О. Пріцак, проф. Дж. Решетар та проф. А. Адамс, була вміщена також в окремому виданні, яке тепер подається в списках літератури, отримуваних кожним студентом, що вивчає російську історію. Цей удар своєю переконливою силою був майже смертельний! Для кожного українського студента, що вивчає історію, соціологію і т. п. — це повинен бути „маст рідінґ" (обов'язкова лектура).

З рамени катедри українознавства при Гарвардському університеті підготовляється другий такий „удар". Це — видання повного тексту з перекладом на англійську мову Іпатіївського списка нашого літопису з докладними науковими поясненнями, бібліографією і різними показниками, яких таке видання потребує. З двох списків нашого літопису, Лаврентіївського та Іпатіївського, останній вирізняється тим, що після „Повісти" в ньому приходить Київський літопис, а потім Галицько - Волинський. У Лаврентіївському за „Повістю" йде Суздальський літопис. Хоч Іпатіївський список знайдено в монастирі на Московщині, немає найменшого сумніву, що він був написаний на Україні і в ньому збереглися ознаки старої української мови. Крім цього, список показує справжнього пересмця по Київській Русі — Галицько - Волинську державу.

До речі, видання це буде першим у науковій літературі світу. І на ньому буде марка „Гарвард юніверситі пресс", що виключає всяку спекуляцію з клясифікацією джерела, як „націоналістичного", що дуже часто мало місце в американській науці.

І ми віримо, що в прийдешніх роках ударів таких буде ще більше. А історики англо - американської історіографії Східньої Европи колись віднотовуватимуть, що в 1968 році стався в ній основний перелім — початок її кореляції з фактами, що їх, до речі, вивчає кожна наука.

Проф. Гр. Гагарин

СЕЛЕКЦІЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ КУЛЬТУР В УКРАЇНІ

(2)

В Україні виведено велику кількість високоврожайних та якісних сортів різних сільськогосподарських культур. Число районованих сортів досягає декількох соток. Зазначимо лише низку кращих сортів головніших культур:

По озимій пшениці виведено інтенсивної культури сорти: комплексну стійку проти хвороб і шкідників — Білоцерківську 198 (А. А. Горлач), що визнана стандартом, високозимостійку Миронівську 808 (В. Н. Ремесло), стійку проти полягання — навіть при штучному поливі — Безосту 1 (П. Лукьяненко, Краснодарський н-д інститут). Ці сорти при сприятливих умовах погоди та виконанні елементарних правил аґротехніки дають у виробничих умовах врожаї порядку 40-50, навіть 60 і більше центнерів зерна на гектар.

Особливо цінится сорт Миронівська 808, що є районована не тільки майже в усіх областях України, але й у багатьох областях РСФСР, в Молдавії, Білорусі, прибалтійських республіках та окремих областях Казахстану. Площа посівів пшениці М-808 у 1967 році досягла 9 мільйонів гектарів. Треба зазначити, що ці три сорти пшениці переступили кордони Совєтського Союзу і з великим успіхом висіваються також у таких країнах, як Болгарія, Румунія, Чехо - Словаччина, Угорщина, де вони не мають конкурентів. Врожай цих сортів на 10-15 центнерів більший від місцевих селекційних сортів. Братиславська (Чехо - Словаччина) газета „Правда" називає ці сорти пшениці „ракетами", бо вони зі швидкістю ракет прокладають собі шлях у всій Европі.

Вперше в історії степового хліборобства в Одеському інституті виведено сорти озимої твердої пшениці (що йде на макаронні вироби) — Мічурінку та Новомічурінку (Ф. Кириченко). У Харківському інституті виведено гарні сорти твердої ярої пшениці — Народну та Харківську 46 (П. Кучумов), а також крупнозерні, зимостійкі, стійкі проти полягання сорти озимого жита — Харківське 55 та Харківське 60 (В. П. Пахомова). В Одеському інституті виведено засухостійкі, стійкі проти полягання та твердої і пильної головні сорти ячменю: ярого звичайного — Одеський 14, Южний, Степовий, броварського — Одеський 18 та озимого — Одеський 17 (П. Гаркавий). Вищезазначені сорти озимого жита та ячменю широко висіваються в Україні.

Селекціонери В. Соколов, В. Козубенко, А. Мусійко, І. Кожухов та Г. Галеєв у різних селекційних установах створили низку міжлінійних та сортолінійних гібридів кукурудзи на стерильній основі, що значно перевищують по врожаю зерна звичайні сорти. Основні площі під посівами кукурудзи займають гібриди ВІР 42 (Кожухов, Галеєв — Кубанська селекстанція) та Буковинський 3 (Козубенко — Чернівецька селекстанція). У Краснодарському інституті олійних культур виведено високоолійні сорти соняшника — Первенець, Зміна, ВНДІОК 309 та інші (В. Пустовойт, В. Щербина, Г. Романенко). Олійність цих сортів в порівнянні з вихідним матеріялом, з яким була розпочата селекційна робота, збільшена майже в два рази, а саме: з 30-32 до 55 відсотків.

У 1967 році сортами, що їх вивів Пустовойт та його колеґи, засіяно в СССР понад 4,5 мільйона гектарів, біля 94% усіх посівів цієї культури. Високу якість цих сортів соняшника визнано і за кордоном, де їх посіви становлять біля мільйона гектарів. На селекційних станціях цукрової промисловости виведено високоврожайні та високоцукрові сорти та гібриди багатонасінневого та однонасінневого цукрового буряка. Роздільноплідні сорти — Білоцерківська однонасіннева 1 (О. К. Коломієць) та Ялтушківська однонасіннева 2 (А. Попов) були першими такими сортами у всесвітній практиці бурякосіяння.

Висів роздільноплідних сортів полегшує обробіток культури, головним чином проривання сходів. Сорти та гібриди однонасінневого цукрового буряка займають нині в СССР понад 2 мільйони гектарів. Крім України та інших республік Совєтського Союзу, де вирощується цукровий буряк, ВНІС (Всесоюзний н-д інститут цукрового буряка у Києві) координує роботу над виведенням роздільноплідних сортів цукрового буряка в Польщі, Східній Німеччині, Чехо-Словаччині, Угорщині, Румунії та Болгарії.

Не всі селекційні установи України працюють з ви-

(Закінчення на стор. 3-ій)

Ще про друковане слово для дітей

Ця тема не сходить зі сторінок нашої преси, і зрозуміло чому, бо якщо ми підходимо поважно до вислову „діти — майбутність нації", то мусимо думати про засоби, якими ту нашу майбутність забезпечити.

Одним із найважливіших засобів для цього була, є і буде українська книжка, українська література для дітей і молоді. На жаль, вибір її невеликий. Також періодична дитяча преса не розбудовується, а, навпаки, марніє. Деякі дитячі журналики перестали виходити, а наш найкращий дитячий журнал „Веселка" все ще худенький. Чуємо голоси, що нема фондів на його розбудову, що число його читачів зменшується. А чи хто дбає про збільшення числа читачів „Веселки", про придбання фондів, про розбудову? Самими закликами в пресі, хоч би вони були й найгарячіші, ми нікого не переконаємо.

От погляньмо на американські видавництва, скільки їхніх аґентів ходить по домах, переконуючи та намовляючи людей, щоб передплатили той чи інший журнал. Тому американські видавництва мають мільйони передплатників і читачів.

Ми можемо розраховувати не на мільйони, а лише на тисячі, але й ті тисячі самі не прийдуть, а їх таки треба відшукати і притягнути. Якщо не можна знайти людей, які ходили б по домах і збирали передплату для „Веселки" та поширювали дитячу літературу, то треба подумати про інші заходи.

Чи не можна б, наприклад, вдатися для цього по допомогу до управ Відділів УНСоюзу? В усіх Відділах є урядовці, які збирають забезпеченеві вкладки, і коли б такі урядовці показували батькам та матерям окремі примірники та гарно оправлені річники „Веселки" і казали: „передплатіть цей журналик для ваших дітей, за чотири доляри річно ваша дитина матиме нагоду читати по - українському гарні віршики та оповідання" — думаю, що мало-хто з батьків відмовиться від передплати. А в такий спосіб збільшиться число передплатників та читачів і зросте видавничий фонд. Урядовцям УНСоюзу можна було б, як премію, давати якийсь відсоток від зібраних передплат. Це приноситиме користь і для самої організації, бо дитина, яка призвичаїться читати український журнал і українську книжку, коли підросте, не піде до чужої забезпеченевої організації.

Тішимося, що матимемо в Гарвардському університеті українські катедри, але мусимо подбати, щоб вони не світили пусткою, щоб з них користали наші студенти. А звідкіля візьмуться студенти, охочі студіювати україністику, якщо ми не виховаємо їх, починаючи вже від дитячих літ. Наша народна мудрість каже: чого Івась не навчився, того Іван не знатиме.

Тому підходімо до справи реально, шукаймо способів, щоб піддержати „Веселку", дати їй змогу розростатися, зробімо її невідступним другом і товаришем кожної української дитини.

Осип Залеський

„ВІСНИК АПОСТОЛЬСЬКОГО ЕКЗАРХАТУ ДЛЯ УКРАЇНСЬКИХ ВІРНИХ В АРҐЕНТИНІ"

Буенос Айрес. — Канцелярія Апостольського Екзархату для українців католицького віровизнання в Арґентині розпочала видавати інформаційний „Вісник Апостольського Екзархату" українською мовою, на 4 - 5 сторінках, циклостилевим друком. У числі 2 з травня ц.р. поміщені такі інформаційні матеріяли, як „Всесвітній день молитов за покликання", „Великдень у Параґваї", „Архиєрейські Богослужби в Чако", „Посвячення української катедри св. Покрови в Буенос Айресі" з повідомленням про сподівану участь Верховного Архиєпископа Кардинала Йосифа Сліпого та ін.

Михайло Данилюк

ВЕСНЯНІ ФРЕСКИ

(Репортаж)

(3)

Хоч ніякого песимізму не завважив я серед старшого покоління, особливим оптимізмом повіяло від гурту людей, яких я охристив „катедральною революцією" і з якими зустрівся згодом. Вони справді нічого спільного не мають з революцією, бо головна їх ціль — зібрати фонди на створення катедри україністики при Гарвардському університеті. Не дивлячись на те, що у вигляді та поведінці членів Екзекутиви ФКУ важко було добачити революційні прикмети, а її голова, мґр Степан Хемич, та його „начальник штабу", Богдан Тарнавський, були взірцем академічного середовища молодшого покоління, — я все ж настоював на своїй назві, маючи на увазі ввесь її процес.

Ще тоді, коли нікому не снилась можливість реалізації такого задуму, ще тепер, коли ми так важко навантажені політичними, громадськими, іноді дрібненькими та закрученими справами, — десь узялось чимало людей з величезною впертістю та послідовністю з плянами нового підходу до нашої проблематики, і — першу катедру українознавства ми ось-ось відкриємо. Знайшлася велика громада людей та організацій, що добачила суть нового методу боротьби за самобутність нашої нації. Знайшлися кадри по цілій країні, що добровільно взяли на себе справу ширення ідеї і збирання фондів.

Поле війни по цілому світі ширилось із окопів з дротами на площину науки, культури та ідей. Щоб узяти в ній участь, нам треба було вирватися з традиційних дебат, хронічних резолюцій та сценарного патріотизму, і виставити свій фронт.

Тепер уже навіть не стоїть питання, чи катедра буде, бо вона напевно буде. Питання стоїть: хто залишиться по тому боці барикади, по боці байдужности, хронічного „якось то буде", а хто стане по цей бік і допоможе розбудувати цілий інститут українознавчих наук. Завдання таке ж необхідне, як дивізії та штаби у війні.

Слухаючи в Ню Йорку про ці завдання, я не концентрував думку на Кантовому „категоричному імперативі", але думав над близьким мені висловом Ольжича: „Захочеш — і будеш. В людині, затям, лежить нерозгадана сила".

Про тих людей мені оповідали. Про молодих і старих, бідних і багатих, по великих і малих осередках, що вже зібрали майже півмільйона долярів і виставили українську леґітимацію новій катедрі в старому Гарварді. До молодечої „революції" прилучились люди старшого покоління, люди різних фахів, зацікавлень, різного походження.

Я запитав про канцелярію ФКУ. Розвели руками: нема фондів. Бо кожний цент, зібраний на катедру, призначений лише для неї. Тож сидять „на позиченому" в УККА та роблять усе коштом свого відпочинку, своїми засобами. Так робиться кругом, на базі людей доброї волі. Оповідали про довгий ряд відданих людей, зокрема про 71-літнього „юнака" в Боффало, Степана Шиплявого, який із своїм комітетом ФКУ добігає вже до тридцяти тисяч долярів. Тут також вийшов наверх ще один „революційний" факт: при Головній Екзекутиві багато праці та переписки веде батько Богдана Тарнавського, старша людина, інвалід, що пересувається по хаті на візку. Але його телефон відповідає вдень і вночі, він знає напам'ять усі числа, суми, конта, списки людей по цілій Америці...

Я лікар, і мені відоме пригнічення серед старших, зокрема серед хворих та інвалідів. Але, коли я слухав про такий випадок, мені стало ясним, що тут вік і каліцтво — це річ умовна, бо такі люди ніколи не живуть „у борг", вони горять на стійці, хоч і часто лишаються, на своє бажання, мало поміченими. Від'їжджаючи з Ню Йорку на Союзівку, мені було жаль, що я не мав чести потиснути цій людині руку, як представникові героїв працьовитого будня, що мостять нам шлях до свята.

* * *

...А Союзівка стояла в цвіту. Хтось її назвав „клаптиком України на американській землі". Якщо йдеться про весняний цвіт — це так, але коли мова про клаптик — це невірно. Бо що це вам за клаптик, коли він має кілька сотень акрів, а до того біля нього присусідилось чотири тисячі акрів, подарованих нашими „заробітчанами" для НТШ? Це вам такий клаптик, на якому колись, під інші політичні вітри, ми зможемо побудувати вистрільні площі для сателітів, що літатимуть між Ню Йорком і Києвом. Тільки тоді вже для справжнього контакту...

Отже, Союзівка стояла в цвіту. Але й тут виявилось мале непорозуміння. Бо сосни тут — соснами, клени — кленами, бузок — бузком, а от чудове весняне дерево, що заливається пухнатим білим цвітом — так ніхто на українську назву й не перехристив. Його просто звуть „доґвуд", що, пробачте, козацькою мовою означає „собаче дерево". Питаю начальства — чому? Мовчать. Я вирішив це дослідити, але не знайшлося доволі представників псячої породи. А єдиний представник псів, власність одного з головних урядовців, зовсім не звертав уваги на це дерево і бігав собі попід соснами...

Українізація Союзівки повна, але з соборністю тут дещо недотягає. Маєте тут оселі з назвами Київ, Чернівці, Полтава, Ворохта і т. д., а от про Луцьк або Крем'янець призабули. На цю тему я дискутував із сеньйором волинян, Уласом Самчуком, який саме під ту пору був на Союзівці, і ми швиденько прийшли до переконання, що на Союзівці, мабуть, дають назви по заслузі, а волиняни, хоч і гарне українське плем'я, все ж не дуже то проявили себе в Америці. Я подумав, що в цьому є зерно правди, бо хоч би взяти справу перевидання творів Самчука — хіба це не сором відтягати десятки років?

(Далі буде)

Читайте українські книжки і газети, бо часте читання веде до просвіти, а просвіта — це сила

Настільна книга в домі кожного українця

В мин. році в числі (2-) Богослужбових і Богомільних писань Верховного Архиєпископа - Митрополита, Їх Блаженства Кир Йосифа, кардинала Сліпого, появився в розпродажі КАТИХИЗМ християнської віри для молоді і старших.

У вступному слові См. Кард. Йосифа, Верховного Архиєпископа, читаємо:

„На бажання наших Преосвященних Владик, Духовенства і вірних видаємо за нашою апробатою Катихизм для всіх українських вірних християн, щоб тим піти назустріч великій духовій потребі нашого народу. В основу Катехизму лягла, видана Галицьким митрополитом, книжка „Божа Наука". Вона була перероблена і доповнена деякими нашими Владиками і священиками, світськими та монахами. Рівнож примінено її в головній мірі до постанов ІІ Ватиканського Собору".

Це видання Катихизму своїм опрацюванням, як також зовнішнім оформленням являється найкращим, яке ми будь - коли мали. 238 сторін друку на дуже доброму папері, 16 цілосторінкових кольорових знимок, починаючи від города Ур до аппійського шляху з Риму до Неаполю, 40 малих, також кольорових ілюстрацій Старого і Нового Завітів, дають дитині спромогу краще запам'ятувати події св. Писання.

Ввесь катихизмовий матеріял (Старий і Новий Завіти) чудово розміщений в рямцях 12-ти членів Символа Віри.

Крім цього додано щоденні молитви і катихизмову частину, як також 16 сторінок літургічних пісень, релігійних пісень в честь Ісуса Христа, в честь Господа Бога, в честь Святого Духа, в честь Божої Матери, коляди, Христос воскрес, пісня в честь св. Йосафата і Молитва за Україну.

***

Зачинаючи вакації, будемо мати дещо більше часу для відпочинку, будемо перебувати більше в товаристві своєї дитини. Постараймося хоч кілька хвилин денно присвятити рідній дитині, щоби її вивчити в українському тексті св. молитов, щоби пройти з нею питання і відповіді, що вміщені в Катихизмі. Багато наших дітей не має спромоги ходити до наших парафіяльних чи Рідних Шкіл, не ходять також на науку Божого Закону до священика, бо може обставини такі, що годі. Останнє видання Катихизму дає батькам спромогу бути вчителями релігії власній дитині.

Та Катихизм, це книга також і для старших. Візьміть і ви, старші, її у свої руки, прочитуйте частинами кожного дня, роздумуйте над ними, знайдіть належну відповідь на питання, на яке вам самим годі дати богословську відповідь. Катихизм, як св. Письмо — належить читати частинами усе своє життя.

***

Десятки тисяч вірних під проводом своїх Владик і Священиків будуть бачити, будуть слухати Служб Божих, проповідей, промов, будуть розмовляти сам на сам з нашим Батьком Народу, блаженнішим Верховним Архиєпископом Кир Йосифом, в часі Його відвідин вірних Канади й Арґентини.

Сотки тисяч вірних будуть читати проповіді, промови патріярхорівного кардинала Кир Йосифа в пресі.

До мільйонів, на жаль, слова проповідей, науки і промов нашого Ісповідника віри не зможуть під цю пору дійти.

Ми є тими щасливцями, що належимо до перших двох груп.

Хай Служби Божі, що їх служать священики в нам. блаженнішого Верховного Архиєпископа, наші святі молитви, супроводжають нашого Достойного Батька Народу у відвідинах своїх Вірних.

***

Сповнім бажання Нашого Первоієрарха Української Католицької Церкви:

„Нехай Боже благословення спочине на дітях і батьках, що будуть вчитуватися і кріпитися наукою цієї книжки, і нехай вона стане, побіч Святого Письма, настільною книгою в домі кожного українця".

Шліть замовлення на КАТИХИЗМ на адресу:

Rev. Bohdan Smyk
1104 State St.
Utica, N.Y. 13502

Ціна дол. 3.50. За зворот коштів пересилки будемо вдячні. Просимо українські часописи про передрук цього Звернення про настільну книгу — КАТИХИЗМ.

о. Богдан Смик
Ютика, Н.Й.

ЗСА погрожують комуністам „поважними наслідками" за бомбардування Сайґону

Париж. — Голова американської делеґації на Паризькій конференції з Північним В'єтнамом в справі замирення — загрозив на восьмому з черги засіданні в середу 12 червня ц. р., що дальше обстрілювання Сайґону комуністами може мати „поважні наслідки" для тієї конференції. Неофіційно заявлено з американського боку, що дальше бомбардування відкритого міста Сайґону ракетами й мінометами може спонукати ЗСА до відновлення налетів проти столиці Північного В'єтнаму Ганою та до зредукування своєї делеґації в Парижі. Однак голова північно - в'єтнамської делеґації Хуан Туї відповів, що поки американці перебувають в Сайґоні — комуністи будуть обстрілювати те місто. У відповідь на ствердження Гаррімана, що таке бомбардування відкритого міста не має ніякої іншої цілі й наслідку, як тільки терроризування цивільного населення, названий комуніст закинув Америці, що це вона своїм військом найбільше винищує Південний В'єтнам та сам Сайґон. Те восьме з черги засідання Паризької конференції знову не принесло ніяких позитивних вислідів та обмежилось до взаємних обвинувачень. Однак Хуан Туї не відкинув з місця американської пропозиції, щоб частину нарад вести засекречено, тільки заявив, що „розважить ту пропозицію". Комуністи погодились теж на півгодинну перерву в засіданні, під час якої приватно розмовляли одні з одними, але на аполітичні теми.

Сенатори передбачають гостріший закон про контролю над зброєю

Вашинґтон. — Після вбивства сенатора Роберта Ф. Кеннеді до Сенату почали надходити листи виборців, в яких домагаються гострого закону про контролю над зброєю, яку без жадних обмежень можна в цій країні купувати навіть за допомогою пошти. Минулого тижня провідник демократичної більшости в Сенаті сенатор Майк Менсфілд казав, що, на його думку, вбивство сенатора Кеннеді не матиме впливу на схвалення гострішого закону про обмеження та контролю над пальною зброєю. Тепер він заявляє, що настрої в Сенаті змінилися, бо виборці рішуче вимагають, щоб Конґрес прийняв такий закон, який зменшував би небезпеку від збройних заворушень та від атентатів. Минулого місяця Сенат більшістю 53-ох до 29-ох голосів схвалив був лагідний законопроєкт про контролю над зброєю. Сенатор Менсфілд гадає, що тепер легко буде знайти більшість в Сенаті, яка голосуватиме за гостріший урядовий законопроєкт про контролю над зброєю. Головний поштмайстер В. Марвін Вотсон повідомив, що поштові посилки зі зброєю так довго не будуть доручені адресатам, поки поштові уряди не повідомлять про це відповідні агенції, які мають дбати про зберігання законів. На цих поштових посилках мусить бути напис „пальна зброя".

До 30-их роковин проголошення державности Карпатської України

Стемфорд, Конн. — Дня 30 травня відбулись наради Карпатського Дослідного Центру, з участю проф. Августина Штефана, кол. голови Сойму Карпатської України, і кол. прем'єра Уряду Карпатської України Юліяна Ревая. У вислідi нарад ухвалено відбути дві конференції: 12 жовтня 1968 і 15 березня 1969, — присвячені відродженню карпатських „русинів" та аналізі подій, що відбулися тридцять років тому в краю та в Америці. Кол. голова Сойму та кол. прем'єр Уряду винагородять золотими Ювілейними Медалями усіх громадян, що між двома світовими війнами своєю працею причинилися до культурно - національного піднесення і державного відродження Підкарпатської України, що дня 15 березня 1939 року увійшла до історії, як самостійна Карпатська Україна. Ухвалено видати друком історичну працю проф. д-ра Петра Стерча про Карпатську Україну і опублікувати документальний матеріял про те, де, коли і як загинули історичні діячі Карпатської України: президент К.У. о. д-р Августин Волошин, сенатор д-р Едмунд Бачинський, посли до Сойму К.У. Федір Ревай та Дмитро Німчук. У нарадах брали участь: проф. Августин Штефан, Юліян Ревай, д-р Роман Голіят і д-р Василь Вереш.

СЕЛЕКЦІЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ КУЛЬТУР В УКРАЇНІ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

сокою ефективністю. Через це не всі районовані сорти мають високу якість. Деякі з них висіваються на малих територіях. Найбільш продуктивні науково - дослідні інститути, а також селекційні станції, що виникли до революції або в перших роках після неї. Вони мають більш кваліфіковані кадри різних галузей фахівців, краще устатковані технічно та забезпечені матеріяльно.

Негативні явища, що знижують селекційні досягнення звичайних дослідних станцій, це — плинність наукових робітників, перевантаження їх виробничими завданнями, а також слабша техніка та матеріяльна база станцій. Негативно відбились на селекційно - насінневій роботі в Україні голод 1932-1933 років та переслідування совєтським урядом українських науковців за „політичні змови", „економічне шкідництво", а також за переведення наукових дослідів на основі, нібито, антиматеріялістичної методики. Немало українських науковців у різні періоди совєтської влади загинуло на засланні, вмерло по тюрмах або розстріляно.

Примітка: В дужках — прізвища селекціонерів, що вивели той чи інший сорт.

(Кінець)

ЩЕ ОДИН УКРАЇНЕЦЬ ДІСТАВ ПОСАДУ В КОЛЕДЖІ

Іван Овечко, співредактор „Вільного Світу", співробітник багатьох українських пресових органів, за фахом учитель з України, автор багатьох статтей і віршів у „Свободі", член УНСоюзу і УКО в Лос Анджелесі, Кал., дістав посаду викладача на мовному відділі Кенсас Стейт Коледжу. Він не буде залишати адміністрації та редакції „Вільного Світу". Працю в коледжі починає з місяця вересня 1968 р. і продовжуватиме протягом осіннього семестра, в заступництві одного з професорів тієї школи.

— КОРОТКІ ВІСТІ —

МІНІСТЕР ЗАКОРДОННИХ СПРАВ КОМУНІСТИЧНОГО КИТАЮ ЗАЯВИВ, що прийнятий три дні тому Політичною Комісією Генеральної Асамблеї Об'єднаних Націй договір проти поширення атомової зброї (12 ц.м. прийняла його також Генеральна Асамблея), це — „змова для збереження ядрового монополю великодержавами". Чен-ї промовляв на цю тему в амбасаді Непалю у Пейпінґу і таврував той договір, як „маніпуляцію Америки і Совєтського Союзу". Комуністичний Китай того договору не підпише.

У СТОЛИЦІ МАЛЯЙЗІЇ КУАЛЯ ЛЮМПУР ВІДБУЛАСЯ конференція представників Британії, Маляйзії, Сінґапуру, Австралії і Нової Зеляндії. Прийнято далекосяжне рішення про спільну оборону Південної Азії й обширу Океанії. Британія заявила устами міністра для справ Коммонвелту Джорджа Томсона, що вона ліквідує тільки свої наземні бази в Азії, але боронитиме своєю фльотою загрожені позиції, маючи теж технічну змогу перекидати війська з Европи. Тому Британія візьме також участь у великих маневрах названих держав у 1970 році.

ПАПА ПАВЛО VI СКЛИКАВ у минулий вівторок 11-го червня вперше свою нову „раду міністрів", яку становлять голови окремих Конґреґацій та Понтифікальних комісій. Папа підкреслив у вступному слові до кардиналів, учасників тієї наради, що для добра Церкви потрібні „колективна консультація і колективне виконування". Очевидно, останнє слово в усіх справах Католицької Церкви має Папа.

ЗСА СТОЯТЬ НАД ЕКОНОМІЧНОЮ БЕЗОДНЕЮ, — казав голова Федеральної Резервової Ради Вілліям МекЧесні Мартин, промовляючи на семінарі випускників Єйльського університету в Ню Гейвені. Він домагався, щоб Конгрес негайно схвалив проєкт збільшити податки та зменшити федеральний бюджет. Коли це не станеться, то ЗСА можуть бути змушені до того, щоб припинити обов'язкову виміну долярів, які є власністю чужих урядів, на золото. В пізнішому інтерв'ю Мартин сказав, що Уряд буде змушений зарядити контролю цін, заробітних платень та кредиту. Він грозить такою депресією, яка була в 1931 р.

МУЗИЧНА СТУДІЯ
ІГОРЯ БІЛОГРУДА
в Шикаго-Бервин
повідомляє, що
СІМНАДЦЯТИЙ
РІЧНИЙ ІСПИТ-КОНЦЕРТ
— відбудеться —
в суботу, 22-го червня 1968 року
о год. 7:00 веч.
в MUSIC ROOM, FINE ARTS BUILDING
410 South Michigan Avenue
В програмі твори: **Бетховена, Косенка, Ліста, Чайковського** та інших. Вступ вільний.

Союз Українських Політв'язнів в ЗСА

ЗВЕРНЕННЯ
ДО КОЛИШНІХ УКРАЇНСЬКИХ ПОЛІТВ'ЯЗНІВ ВОРОЖИХ ТЮРЕМ І КОНЦЕНТРАЦІЙНИХ ТАБОРІВ.

ДРУЗІ! 14-ГО ЧЕРВНЯ 1968 РОКУ ЗАВІТАЄ ДО ТОРОНТО В КАНАДІ ВЕЛИКИЙ СИН УКРАЇНИ, НАЙБІЛЬШИЙ В'ЯЗЕНЬ РОСІЙСЬКИХ ТЮРЕМ І КОНЦЕНТРАЦІЙНИХ ТАБОРІВ

Верховний Архиєпископ і Голова Української Католицької Церкви

КАРДИНАЛ ЙОСИФ СЛІПИЙ

ВИ КОЛИШНІ В'ЯЗНІ, БІЛЬШЕ ЯК ХТОБУДЬ ІНШИЙ, ПЕРЕЖИЛИ І РОЗУМІЄТЕ ТОЙ ТЯГАР МУК ТЮРЕМНОГО ПОНИЖЕННЯ І ТЕРПІНЬ, ЯКІ ВПРОДОВЖ 18-ТИ РОКІВ ГЕРОЇЧНО ПЕРЕНОСИВ ЗА НАЦІОНАЛЬНІ І ХРИСТИЯНСЬКІ ІДЕАЛИ БЛАЖЕННІШИЙ ПЕРВОІЄРАРХ І ГОЛОВА УКРАЇНСЬКОЇ КАТОЛИЦЬКОЇ ЦЕРКВИ І БАТЬКО УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ.

ТОМУ ВІРИМО, ЩО ВИ ВСІ БЕЗ РІЗНИЦІ ВІРОВИЗНАННЯ СВОЄЮ ПРИСУТНІСТЮ НА ВЕЛИЧАВИХ ТОРЖЕСТВАХ У ТОРОНТІ В ЧЕСТЬ НАЙДОСТОЙНІШОГО ГОСТЯ, ВИЯВИТЕ ВАШУ ПІДТРИМКУ ЙОГО ВЕЛИКИМ ПЛЯНАМ І ЗАДУМАМ ДЛЯ ЄДНОСТИ ХРИСТИЯНСЬКОЇ УКРАЇНИ ТА ВІДДАНО ВШАНУЄТЕ ЙОГО БЛАЖЕНСТВО ЯК НЕПОХИТНОГО ІСПОВІДНИКА ХРИСТОВОЇ ВІРИ І УКРАЇНСЬКУ ГЕРОЇЧНУ ЛЮДИНУ.

Ред. ВАСИЛЬ ПАСІЧНЯК
кол. голова Ліги Українських Політичних В'язнів в Европі

Мґр. ЄВГЕН ЛОЗИНСЬКИЙ
голова Союзу Політичних В'язнів в Америці

ПРИХИЛЬНИКИ АНТИБОЛЬШЕВИЦЬКОГО БЛЬОКУ НАРОДІВ в АМЕРИЦІ (ПАБНА) — УКРАЇНСЬКИЙ ВІДДІЛ

ВІТАЮТЬ СЕРДЕЧНО І СКЛАДАЮТЬ НАЙГЛИБШИЙ ПОКЛІН І ВИСЛОВИ ПОШАНИ СТРАДНИКОВІ ЗА ХРИСТОВУ ЦЕРКВУ І УКРАЇНУ,

Його Блаженству Верховному Архиєпископові

ЙОСИФОВІ СЛІПОМУ

І ЗАКЛИКАЮТЬ УСІХ ПРИХИЛЬНИКІВ АБН ПРИЙНЯТИ УЧАСТЬ У ПРИВІТАННІ ЙОГО БЛАЖЕНСТВА В ТОРОНТІ. ВОДНОЧАС ЧЛЕНСТВО ПАБНА ОЧІКУЄ У ВІРІ, ЩО ЙОГО ЕКСЦЕЛЕНЦІЯ МИТРОПОЛИТ АМВРОЗІЙ І ВСЕ УКРАЇНСЬКЕ ДУХОВЕНСТВО ЗАПРОСЯТЬ ЙОГО БЛАЖЕНСТВО ВІДВІДАТИ ТЕПЕР ТАКОЖ З'ЄДНАНІ СТЕЙТИ АМЕРИКИ.

Д-р Нестор Процик
голова

Проф. Борис Губка
секретар

КОМІТЕТ БУДОВИ ЦЕРКВИ СВ. ВОЛОДИМИРА В ГЛЕН СПЕЙ, Н. Й. у співпраці з **УПРАВОЮ ОСЕЛІ „ВЕРХОВИНА"**
— влаштовують —
22-го ЧЕРВНЯ 1968 р.
ЗУСТРІЧ-БЕНКЕТ
ВСІХ МЕШКАНЦІВ ГЛЕН СПЕЮ і ОКОЛИЦІ
яка відбудеться
на оселі „Верховина", о год. 5 по пол.
ПІСЛЯ БЕНКЕТУ
МИСТЕЦЬКА ІМПРЕЗА й ЗАБАВА

На цю Зустріч запрошується всіх мешканців Глен Спею й околиць з їхніми родинами, як рівнож і всіх приїжджих гостей.

Вступ 5.00 дол. для дорослих — 2.50 дол для дітей.

Білети до набуття — в Ню Йорку:
Е. Куровицький — Тел. 477-0344
М. Богдан — Тел. 447-2945
Д. Мох — Тел. OR 7-7727
як рівнож у тих самих панів в суботи й неділі у Глен Спей — як теж на Оселі „Верховина"

Замість квітів на свіжу могилу
нашого Дорогого Тіточного Брата
сл. п. мґр. **МИРОНА ЛУШПИНСЬКОГО**
складаємо 20.00 долярів
на Катедру Українознавства в Гарвардському Університеті.
Надія і Корнель КІЗЮКИ

Замість квітів на свіжу могилу
Дорогої Кузинки
бл. п. **НАТАЛІЇ МОХНАЦЬКОЇ**
на Фонд Катедри Українознавства
зложили 50.00 долярів:
Христина МРИЦОВА
Дарія і Володимир ЧОРНОДОЛЬСЬКІ
Анна і Богдан САТУРСЬКІ
Лідія і Ярослав ШАВ'ЯКИ
Мирослава і Остап ГУКИ
Ірена і Володимир ІЩКИ
Арета ГАЛУЩИНСЬКА

Замість квітів на могилу
БЛ. П. О. КРИЛОШАНИНА
Дмитра Мигоцького
на Беатифікаційний Фонд Сл. Божого
Митр. А. Шептицького
50.00 долярів складає
родина СЛИЖІВ

УКРАЇНСЬКА ВІЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК У США
З НАГОДИ ДЕВ'ЯТОЇ РІЧНИЦІ СМЕРТИ
першого президента УВАН у США
МИХАЙЛА ОЛЕКСІЙОВИЧА ВЕТУХОВА
відбудеться
ПАНАХИДА
НА МОГИЛІ ПОКІЙНОГО
на Українському Православному Цвинтарі
в Бавнд Брук, Ню Джерзі
в неділю, 16-го червня 1968 року
о 12 год. 30 хвил. дня

✠

Прибиті горем повідомляємо Родину і Приятелів,
що 10-го червня 1968 року померла трагічною смертю
з рук невідомого убивника
наша Найдорожча ДОНЬКА і СЕСТРА

бл. п.
ІРЕНА ЮЛІЯННА ІЖАК

Покійна народилась дня 22-го липня 1942 р. в Болотні, пов. Перемишляни, Україна. Приїхала з родичами до Америки 1948 р. Закінчила гай-скул і каледж в Скрентоні, а тому 2 тижні одержала мастер з французької мови в Лявал Університеті в Квібеку, Канада.

ПОХОРОН — в п'ятницю, 14-го червня 1968 р. о год. 10-ій по Службі Божій в церкві св. Володимира в Скрентоні, Па.

В глибокому смутку:
о. БОГДАН і МАРІЯ — родичі
АНДРІЙ — брат з родиною
ЗЕНОВІЙ — брат з родиною
ЛЮБА БОЙКО — сестра з мужем СТЕФАНОМ і дітьми
ГАЛЯ ІВАСЬКО — сестра з мужем ПАВЛОМ і дітьми
МИКОЛА — брат
і дальша Рідня

ДЕВ'ЯТНАДЦЯТА ЗУСТРІЧ УКРАЇНЦІВ АМЕРИКИ І КАНАДИ

ДНЯ 6-7 ЛИПНЯ 1968 **На ОСЕЛІ СУМА „ХОРТИЦЯ" в ГАНТІНҐТОН, ОГАЙО**

Під кличем: В ОБОРОНІ НЕСКОРЕНИХ і в 30-ту РІЧНИЦЮ СМЕРТИ ПЕРШОГО ГОЛОВИ ОУН СЛ. П. ПОЛК. ЄВГЕНА КОНОВАЛЬЦЯ.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 9118.

Subscription Rates: One year $12.00; six months $6.25; three months $3.25. Jersey City & Foreign Rates: One year $14.00; six months $7.50; three months $4.00. For UNA members monthly 65¢.

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Оцінки Вестморленда

Головний командувач американських військ у В'єтнамі, генерал Вілліям Вестморленд, перед від'їздом до Вашингтону на становище шефа штабу Армії, прощаючись із військом та промовляючи на пресовій конференції в Сайгоні, подав багато цікавих завваг щодо актуальної ситуації у В'єтнамі. Залишившись вірним своєму оптимізмові, ген. Вестморленд доказував різними фактами й цифрами, що воєнний стан у В'єтнамі корисний для американців і некорисний для ворога, — що ворог не виграв ні одної значної наземної операції, — що він не здатний перевести будь - якої такої операції, — що він має великі труднощі і щодо людського матеріялу і щодо постачання зброї, харчів, медикаментів. Але водночас ген. Вестморленд перестеріг проти сподівань на скорий кінець війни. Мовляв, американці не всилі осягнути перемоги „в клясичному її розумінні", бо „з політичних причин не хочуть поширювати війни". Генерал Вестморленд звернув увагу, що Північний В'єтнам зробив собі через Ляос коридор для перекидання своїх військ до Південного В'єтнаму та постачання тим військам всього потрібного.

У „клясичному розумінні" перемога приходить тоді, коли одна сторона займає військом територію другої сторони або завдає противникові такої нищівної поразки на бойовищі, що він капітулює. Коли президент Джансон кількакратно запевняв, що ЗСА не мають заміру змінювати режим у Північному В'єтнамі і вступати на його територію, і коли з отих згадуваних „політичних причин" і досі не перетято найголовнішого для комуністів шляху постачання, яке йде через порт Гайфонґ, то ворог може до безконечности вести партизанську війну.

Однак, генерал Вестморленд має рацію, коли обурюється, що американське громадянство дивиться на відносини у В'єтнамі лише крізь призму газетних вісток, що розцюоуються про комуністичні акти терору, наскоки, мінометне бомбардування відкритих міст і т. п. події. Це вже вина американських газет, які у взаємосуперництві щодо подавання цікавих вісток із В'єтнамської війни перелицьовуються в описуванні ворожого терору та всяких втрат.

Терпеливість, тверда постава і сильна воля не поступитись ворогові — це правильні поради, що їх Вестморленд дає американському народові.

Ґеноцид триває

Мовно - культурний ґеноцид, або винародовлення — це такий же злочин, як і фізичний ґеноцид. Відзначаючи 50-ліття встановлення совєтської влади і „нового типу демократії", Москва продовжує винародовлювати неросійські народи з не меншим натиском, як то було за Сталіна та Хрущова. Дієтся це в той час, коли представники т. зв. УССР на закордонних з'їздах і в комісіях ОН виступають в позі оборонців прав людини і прав народів.

Київська „Молодь України" з 7 червня рекомендує своїм молодим читачам прочитати наступні книжки перед тим, як вибирати фах після закінчення середньої школи: „Будьте добры" О. Мушкіної, „Путевка в жизнь" Ю. Альперовіча, „Есть стать в строй" та ін. В тій же „Молоді України" з 29 травня і 5 червня надруковано цілосторінкові оголошення під назвою „Якщо бажаєш учитись". Щоб вступити до середньої професійної школи, треба скласти іспити. І так, Полтавський медичний інститут, набираючи студентів, повідомляє, що іспити треба „здавати російською або українською мовою"... З яких 40 оголошених навчальних закладів у совєтській Україні — лише 3-4 вимагають складати іспити українською мовою, всі ж інші — „російською або українською" чи „українською або російською". Крім такого потоптання прав мови українського народу, окупант вдається до ще одного заходу з метою зросійщення української молоді. На сторінках київських газет публікуються приманливі заклики студіювати... в Казахстані, над Волгою тощо. А Дрогобицька технічна школа обіцяє тих, що її закінчать, „забезпечити роботою і виробничою практикою на підприємствах у Москві, Ленінграді, Тольятті"... Щоб затуманити молодого читача, мовляв, „русский язык" панує всюди, „Молодь України" з 5 червня, повідомляючи про поїздку партійних агітаторів з України до Чехо - Словаччини, писала: „Словацький народ свято шанує пам'ять воїнів... На пам'ятнику вирізьблено: „Дорогие, вы возвратили нам родину-мать, поклон всем".

На світі є декілька тисяч мов. За науковою клясифікацією українська мова кількістю мільйонів людей, що нею володіють, займає 13 місце у світовій мовній таблиці. Москві й це ненависне. Але ненависть не породжує нічого, крім ненависти, а кожний новий удар — викликає новий протиудар.

Лев Шанковський

ВЕЛИКЕ ЗАВДАННЯ КАТЕДРИ УКРАЇНОЗНАВСТВА

Мені дуже приємно, що п. Степан Манастирський з Боффало згадав у „Свободі" про мою статтю п. н. „Англо - американська історіографія Східньої Европи і наші завдання", і я радію, що він цю статтю дискутував з різними українськими громадянами та студентами, навіть з професорами американських університетів. Мені це все дуже приємно, але до слова зголошуюсь я тільки тому, що цілком погоджуюсь з п. Манастирським, що накреслені мною „завдання" можна реалізувати з допомогою катедр українознавства при американських університетах, а в першу чергу — при Гарвардському університеті.

Для виконання пляну наукової праці потрібний науковий апарат і потрібні фонди. Вже досьогочасною нашою жертвенністю на катедри українознавства в Гарварді ми створили постійний апарат і постійний доплив фондів. Ми може ще не здали собі справи з того, що наш апарат у Гарварді матиме до диспозиції постійно, кожного року, суму 20,000 долярів. Це — мінімальний, але постійний фонд, і тільки від нас самих залежить, чи він збільшиться і до якої висоти.

А втім, щодо катедр українознавства при Гарвардському університеті я є оптиміст. Я вірю, що в ньому таки постане центр українських студій, як уже існує центр російських студій чи Близького Сходу. І я вірю теж, що цей центр буде тільки початком, і що низка катедр українознавства постане при інших американських та канадійських університетах уже без наших вкладів. Великий вплив на постання цих катедр матиме Гарвардський центр і його безсумнівні наукові успіхи. Не тільки успіхи з погляду наших потреб, але й успіхи з погляду інтересів американської науки.

Бо немає найменшого сумніву, що стан, зафіксований мною в статтях „Англо - американська історіографія Східньої Европи", далі тривати не може, з огляду не на наші інтереси, але інтереси американської науки. За минулих сто років на українських землях відбувся історичний розвиток, якого американські історики, за нечисленними винятками, не добачили. Постала скристалізована, національно - свідома 50-мільйонова українська нація, яка займає окреслену національну територію, творить окрему національну культуру, рветься зі своїми потужними економічними багатствами до самостійного життя. Ніяка наука над цими фактами не сміє перейти до денного порядку.

Американська наука над ними переходила, і тому Гарвадський проєкт слід уважати за поважний вилім у цьому стані. Ніхто мене не переконає, що Гарвардський університет, передовий університет у ґльобальному маштабі, організує катедри українознавства тому, що зламився на українських 600,000 долярів, чи навіть на 3 мільйони! Майно Гарварду сягає 450 мільйонів долярів, і наші 3 мільйони не становитимуть в ньому навіть 1%. Варто ще сказати, що на Гарварді круго 5,000 професорів навчають 12,500 студентів, отже один професор припадає на двох з половиною студентів! Коли в таких умовах Гарвард погодився на український центр, то тільки тому, що керівництво цього університету прийшло до переконання, що далі української нації іґнорувати неможливо.

Досі англо - американська історіографія Східньої Европи відставала рівно на сто років. Для англо - американської історіографії і далі є зобов'язуючою й бездискусійною „звичайна схема" російської історії, вигадана царською російською історіографією. Грушевський розгромив цю схему науково, дощенту, і її почали відрікатися навіть численні російські історики. Її відреклася також совєтська історіографія Східньої Европи, яка вигадала здогадно „компромісу" схему про „древнєруський народ", який утворив свою державу й культуру і з якого виникли великоруси, українці та білоруси.

Теоретично, не зважаючи на свою фальшивість, ця схема нібито встановлює рівність історичного розвитку східньослов'янських народів, але, практично, через маніпуляцію терміном „русский", із неокресленого „русского" народу чиниться „старшого брата" всіх східніх слов'ян, мовляв, він існував як древнєруський народ, коли ще українців чи білорусів не було на світі. Не важко зрозуміти, що було якраз навпаки, що коли творився знаменитий „русский" народ із мішанини слов'ян та урало - алтайців, українці, білоруси, а навіть неіснуючі сьогодні новгородці мали вже за собою сотні літ своєї історії.

Що англо - американська історіографія Східньої Европи відстає від науки, навіть совєтської, це — факт, але таки дуже хотілося б, щоб цей факт зрозуміли не тільки американські історики, але й деякі українські студенти.

Після надрукування в „Свободі" моєї серії статтей п. н. „Англо - американська історіографія Східньої Европи", я отримав від одної української студентки листа, в якому вона висловила обурення, що я „нападаю" на американську науку. Причиною цього, на думку цієї студентки, є те, що ми, „старі", вигадали різні „патріотичні" схеми, в які вкладаємо не те, що було, але наші побожні бажання. „Правдива наука, — повчала ця студентка, — мусить такі схеми відкинути", і за це на неї не треба „гніватися", а тільки треба прийняти факти, як ця наука їх подає.

Я не осуджую цієї студентки, навпаки, дуже вдячний їй, що вона свої думки взяла на папір і вважала за потрібне їх мені подати. Зі свого боку я старався їй відповісти спокійно і показати, де і чому вона помиляється.

Хочу сказати загально, що такі погляди постають з того, що наша молодь, мабуть таки з нашої вини, не має до нас довір'я, але має його до своїх професорів. Немає найменшого сумніву, що коли йдеться про американських професорів історії, то вони в багатьох випадках це довір'я надуживають і поширюють серед нашої молоді фальшиві ідеї. Тут клясичний приклад подав п. Манастирський: у розмові з одним студентом він довідався, що професор склясифікував праці Грушевського, Дорошенка та Оглоблина, як „націоналістичні джерела", які не мають наукової вартости. Прикро, що цей студент не вмів відповісти, що праці Грушевського, Дорошенка й Оглоблина вже цитовано як наукові в низці американських праць, навіть таких істориків, що ще мають антиукраїнське більмо на своєму оці. І тут немає вини цього студента, бо коли він не знає чогось, що повинен знати, — це вина наша, а не його. Як він міг про щонебудь довідатись, коли часом, навіть в інтеліґентній родині, не зустрінеш українського журналу чи книжки.

Отже, на мою думку, катедри українознавства при Гарвардському університеті потрібні насамперед для того, щоб покінчити з відставанням англо - американської історіографії Східньої Европи та пануванням у ній старої „звичайної" схеми. Це не припадок, що голова Наукової Ради ФКУ, проф. д-р Омелян Пріцак завдав з проф. д-ром Джаном С. Решетаром мол. перший удар по „звичайній" схемі в літньому числі „Славік Рев'ю" за 1963 рік. Ця „дискусія", в якій брали участь проф. І. Лисяк - Рудницький, проф. О. Пріцак, проф. Дж. Решетар та проф. А. Адамс, була вміщена також в окремому виданні, яке тепер подається в списках літератури, отримуваних кожним студентом, що вивчає російську історію. Цей удар своєю переконливою силою був майже смертельний! Для кожного українського студента, що вивчає історію, соціологію і т. п. — це повинен бути „маст рідінґ" (обов'язкова лектура).

З рамени катедри українознавства при Гарвардському університеті підготовляється другий такий „удар". Це — видання повного тексту з перекладом на англійську мову Іпатіївського списка нашого літопису з докладними науковими поясненнями, бібліографією і різними показниками, яких таке видання потребує. З двох списків нашого літопису, Лаврентіївського та Іпатіївського, останній вирізняється тим, що після „Повісти" в ньому приходить Київський літопис, а потім Галицько - Волинський. У Лаврентіївському за „Повістю" йде Суздальський літопис. Хоч Іпатіївський список знайдено в монастирі на Московщині, немає найменшого сумніву, що він був написаний на Україні і в ньому збереглися ознаки старої української мови. Крім цього, список показує справжнього пересмця по Київській Русі — Галицько - Волинську державу.

До речі, видання це буде першим у науковій літературі світу. І на ньому буде марка „Гарвард юніверситі пресс", що виключає всяку спекуляцію з клясифікацією джерела, як „націоналістичного", що дуже часто мало місце в американській науці.

І ми віримо, що в прийдешніх роках ударів таких буде ще більше. А історики англо - американської історіографії Східньої Европи колись віднотовуватимуть, що в 1968 році стався в ній основний перелім — початок її кореляції з фактами, що їх, до речі, вивчає кожна наука.

Проф. Гр. Гагарин

СЕЛЕКЦІЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ КУЛЬТУР В УКРАЇНІ

(2)

В Україні виведено велику кількість високоврожайних та якісних сортів різних сільськогосподарських культур. Число районованих сортів досягає декількох соток. Зазначимо лише низку кращих сортів головніших культур:

По озимій пшениці виведено інтенсивної культури сорти: комплексну стійку проти хвороб і шкідників — Білоцерківську 198 (А. А. Горлач), що визнана стандартом, високозимостійку Миронівську 808 (В. Н. Ремесло), стійку проти полягання — навіть при штучному поливі — Безосту 1 (П. Лукьяненко, Краснодарський н-д інститут). Ці сорти при сприятливих умовах погоди та виконанні елементарних правил аґротехніки дають у виробничих умовах врожаї порядку 40-50, навіть 60 і більше центнерів зерна на гектар.

Особливо цінитъся сорт Миронівська 808, що є районована не тільки майже в усіх областях України, але й у багатьох областях РСФСР, в Молдавії, Білорусі, прибалтійських республіках та окремих областях Казахстану. Площа посівів пшениці М-808 у 1967 році досягла 9 мільйонів гектарів. Треба зазначити, що ці три сорти пшениці переступили кордони Совєтського Союзу і з великим успіхом висіваються також у таких країнах, як Болгарія, Румунія, Чехо - Словаччина, Угорщина, де вони не мають конкурентів. Врожай цих сортів на 10-15 центнерів більший від місцевих селекційних сортів. Братиславська (Чехо - Словаччина) газета „Правда" називає ці сорти пшениці „ракетами", бо вони зі швидкістю ракет прокладають собі шлях у всій Европі.

Вперше в історії степового хліборобства в Одеському інституті виведено сорти озимої твердої пшениці (що йде на макаронні вироби) — Мічурінку та Новомічурінку (Ф. Кириченко). У Харківському інституті виведено гарні сорти твердої ярої пшениці — Народну та Харківську 46 (П. Кучумов), а також крупнозерні, зимостійкі, стійкі проти полягання сорти озимого жита — Харківське 55 та Харківське 60 (В. П. Пахомова). В Одеському інституті виведено засухостійкі, стійкі проти полягання та твердої і пильної головні сорти ячменю: ярого звичайного — Одеський 14, Южний, Степовий, броварського — Одеський 18 та озимого — Одеський 17 (П. Гаркавий). Вищезазначені сорти озимого жита та ячменю широко висіваються в Україні.

Селекціонери В. Соколов, В. Козубенко, А. Мусійко, І. Кожухов та Г. Галєєв у різних селекційних установах створили низку міжлінійних та сортолінійних гібридів кукурудзи на стерильній основі, що значно перевищують по врожаю зерна звичайні сорти. Основні площі під посівами кукурудзи займають гібриди ВІР 42 (Кожухов, Галєєв — Кубанська селекстанція) та Буковинський 3 (Козубенко — Чернівецька селекстанція). У Краснодарському інституті олійних культур виведено високоолійні сорти соняшника — Первенець, Зміна, ВНДІОК 309 та інші (В. Пустовойт, В. Щербина, Г. Романенко). Олійність цих сортів в порівнянні з вихідним матеріялом, з яким була розпочата селекційна робота, збільшена майже в два рази, а саме: з 30-32 до 55 відсотків.

У 1967 році сортами, що їх вивів Пустовойт та його колеґи, засіяно в СССР понад 4,5 мільйона гектарів, біля 94% усіх посівів цієї культури. Високу якість цих сортів соняшника визнано і за кордоном, де їх посіви становлять біля мільйона гектарів. На селекційних станціях цукрової промисловости виведено високоврожайні та високоцукрові сорти та гібриди багатонасінневого та однонасінневого цукрового буряка. Роздільноплідні сорти — Білоцерківська однонасіннева 1 (О. К. Коломієць) та Ялтушківська однонасіннева 2 (А. Попов) були першими такими сортами у всесвітній практиці бурякосіяння.

Висів роздільноплідних сортів полегшує обробіток культури, головним чином проривання сходів. Сорти та гібриди однонасінневого цукрового буряка займають нині в СССР понад 2 мільйони гектарів. Крім України та інших республік Совєтського Союзу, де вирощується цукровий буряк, ВНІС (Всесоюзний н-д інститут цукрового буряка у Києві) координує роботу над виведенням роздільноплідних сортів цукрового буряка в Польщі, Східній Німеччині, Чехо-Словаччині, Угорщині, Румунії та Болгарії.

Не всі селекційні установи України працюють з ви-

(Закінчення на стор. 3-ій)

Ще про друковане слово для дітей

Ця тема не сходить зі сторінок нашої преси, і зрозуміло чому, бо якщо ми підходимо поважно до вислову „діти — майбутність нації", то мусимо думати про засоби, якими ту нашу майбутність забезпечити.

Одним із найважливіших засобів для цього була, є і буде українська книжка, українська література для дітей і молоді. На жаль, вибір її невеликий. Також періодична дитяча преса не розбудовується, а, навпаки, марніє. Деякі дитячі журналики перестали виходити, а наш найкращий дитячий журнал „Веселка" все ще худенький. Чуємо голоси, що нема фондів на його розбудову, що число його читачів зменшується. А чи хто дбає про збільшення числа читачів „Веселки", про придбання фондів, про розбудову? Самими закликами в пресі, хоч би вони були й найгарячіші, ми нікого не переконаємо.

От погляньмо на американські видавництва, скільки їхніх аґентів ходить по домах, переконуючи та намовляючи людей, щоб передплатили той чи інший журнал. Тому американські видавництва мають мільйони передплатників і читачів.

Ми можемо розраховувати не на мільйони, а лише на тисячі, але й ті тисячі самі не прийдуть, а їх таки треба відшукати і притягнути. Якщо не можна знайти людей, які ходили б по домах і збирали передплату для „Веселки" та поширювали дитячу літературу, то треба подумати про інші заходи.

Чи не можна б, наприклад, вдатися для цього по допомогу до управ Відділів УНСоюзу? В усіх Відділах є урядовці, які збирають забезпеченеві вкладки, і коли б такі урядовці показували батькам та матерям окремі примірники та гарно оправлені річники „Веселки" і казали: „передплатіть цей журналик для ваших дітей, за чотири доляри річно ваша дитина матиме нагоду читати по - українському гарні віршики та оповідання" — думаю, що мало-хто з батьків відмовиться від передплати. А в такий спосіб збільшиться число передплатників та читачів і зросте видавничий фонд. Урядовцям УНСоюзу можна було б, як премію, давати якийсь відсоток від зібраних передплат. Це приноситиме користь і для самої організації, бо дитина, яка призвичаїться читати український журнал і українську книжку, коли підросте, не піде до чужої забезпеченевої організації.

Тішимося, що матимемо в Гарвардському університеті українські катедри, але мусимо подбати, щоб вони не світили пусткою, щоб з них користали наші студенти. А звідкіля візьмуться студенти, охочі студіювати українистику, якщо ми не виховаємо їх, починаючи вже від дитячих літ. Наша народна мудрість каже: чого Івась не навчився, того Іван не знатиме.

Тому підходімо до справи реально, шукаймо способів, щоб піддержати „Веселку", дати їй змогу розростатися, зробімо її невідступним другом і товаришем кожної української дитини.

Осип Залеський

„ВІСНИК АПОСТОЛЬСЬКОГО ЕКЗАРХАТУ ДЛЯ УКРАЇНСЬКИХ ВІРНИХ В АРҐЕНТИНІ"

Буенос Айрес. — Канцелярія Апостольського Екзархату для українців католицького віровизнання в Арґентині розпочала видавати інформаційний „Вісник Апостольського Екзархату" українською мовою, на 4 - 5 сторінках, циклостилевим друком. У числі 2 з травня ц.р. поміщені такі інформаційні матеріяли, як „Всесвітній день молитов за покликання", „Великдень у Параґваї", „Архиєрейські Богослужби в Чако", „Посвячення української катедри св. Покрови в Буенос Айресі" з повідомленням про сподівану участь Верховного Архиєпископа Кардинала Йосифа Сліпого та ін.

Михайло Данилюк

ВЕСНЯНІ ФРЕСКИ

(Репортаж)

(3)

Хоч ніякого песимізму не завважив я серед старшого покоління, особливим оптимізмом повіяло від гурту людей, яких я охристив „катедральною революцією" і з якими зустрівся згодом. Вони справді нічого спільного не мають з революцією, бо головна їх ціль — зібрати фонди на створення катедри українистики при Гарвардському університеті. Не дивлячись на те, що у вигляді та поведінці членів Екзекутиви ФКУ важко було добачити революційні прикмети, а її голова, мґр Степан Хемич, та його „начальник штабу", Богдан Тарнавський, були взірцем академічного середовища молодшого покоління, — я все ж настоював на своїй назві, маючи на увазі ввесь її процес.

Ще тоді, коли нікому не снилась можливість реалізації такого задуму, ще тепер, коли ми так важко навантажені політичними, громадськими, іноді дрібненькими та закрученими справами, — десь узялось чимало людей з величезною впертістю та послідовністю з плянами нового підходу до нашої проблематики, і — першу катедру українознавства ми ось-ось відкриємо. Знайшлася велика громада людей та організацій, що добачила суть нового методу боротьби за самобутність нашої нації. Знайшлися кадри по цілій країні, що добровільно взяли на себе справу ширення ідеї і збирання фондів.

Поле війни по цілому світі ширилось із окопів з дротами на площину науки, культури та ідей. Щоб узяти в ній участь, нам треба було вирватися з традиційних дебат, хронічних резолюцій та сценарного патріотизму, і виставити свій фронт.

Тепер уже навіть не стоїть питання, чи катедра буде, бо вона напевно буде. Питання стоїть: хто залишиться по тому боці барикади, по боці байдужности, хронічного „якось то буде", а хто стане по цей бік і допоможе розбудувати цілий інститут українознавчих наук. Завдання таке ж необхідне, як дивізії та штаби у війні.

Слухаючи в Ню Йорку про ці завдання, я не концентрував думку на Кантовому „категоричному імперативі", але думав над близьким мені висловом Ольжича: „Захочеш — і будеш. В людині, затям, лежить нерозгадана сила".

Про тих людей мені оповідали. Про молодих і старих, бідних і багатих, по великих і малих осередках, що вже зібрали майже півмільйона долярів і виставили українську леґітимацію новій катедрі в старому Гарварді. До молодечої „революції" прилучились люди старшого покоління, люди різних фахів, зацікавлень, різного походження.

Я запитав про канцелярію ФКУ. Розвели руками: нема фондів. Бо кожний цент, зібраний на катедру, призначений лише для неї. Тож сидять „на позиченому" в УККА та роблять усе коштом свого відпочинку, своїми засобами. Так робиться кругом, на базі людей доброї волі. Оповідали про довгий ряд відданих людей, зокрема про 71-літнього „юнака" в Боффало, Степана Шипилявого, який із своїм комітетом ФКУ добігає вже до тридцяти тисяч долярів. Тут також вийшов наверх не один „революційний" факт: при Головній Екзекутиві багато праці та переписки веде батько Богдана Тарнавського, старша людина, інвалід, що пересувається по хаті на візку. Але його телефон відповідає вдень і вночі, він знає напам'ять усі числа, суми, конта, списки людей по цілій Америці...

Я лікар, і мені відоме пригнічення серед старших, зокрема серед хворих та інвалідів. Але, коли я слухав про такий випадок, мені стало ясним, що тут вік і каліцтво — це річ умовна, бо такі люди ніколи не живуть „у борг", вони горять на стійці, хоч і часто лишаються, на своє бажання, мало поміченими. Від'їжджаючи з Ню Йорку на Союзівку, мені було жаль, що я не мав чести потиснути цій людині руку, як представникові героїв працьовитого будня, що мостять нам шлях до свята.

* * *

...А Союзівка стояла в цвіту. Хтось її назвав „клаптиком України на американській землі". Якщо йдеться про весняний цвіт — це так, але коли мова про клаптик — це невірно. Бо що це вам за клаптик, коли він має кілька сотень акрів, а до того біля нього присусідилось чотири тисячі акрів, подарованих нашими „заробітчанами" для НТШ? Це вам такий клаптик, на якому колись, під інші політичні вітри, ми зможемо побудувати вистрільні площі для сателітів, що літатимуть між Ню Йорком і Києвом. Тільки тоді вже для справжнього контакту...

Отже, Союзівка стояла в цвіту. Але й тут виявилось мале непорозуміння. Бо сосни тут — соснами, клени — кленами, бузок — бузком, а от чудове весняне дерево, що заливається пухнатим білим цвітом — так ніхто на українську назву й не перехристив. Його просто звуть „доґвуд", що, пробачте, козацькою мовою означає „собаче дерево". Питаю начальства — чому? Мовчать. Я вирішив це дослідити, але не знайшлося доволі представників псячої породи. А єдиний представник псів, власність одного з головних урядовців, зовсім не звертав уваги на це дерево і бігав собі попід соснами...

Українізація Союзівки повна, але з соборністю тут дещо недотягає. Маєте тут оселі з назвами Київ, Чернівці, Полтава, Ворохта і т. д., а от про Луцьк або Крем'янець призабули. На цю тему я дискутував із сеньйором волинян, Уласом Самчуком, який саме під ту пору був на Союзівці, і ми швиденько прийшли до переконання, що на Союзівці, мабуть, дають назви по заслузі, а волиняни, хоч і гарне українське плем'я, все ж не дуже то проявили себе в Америці. Я подумав, що в цьому є зерно правди, бо хоч би взяти справу перевидання творів Самчука — хіба це не сором відтягати десятки років?

(Далі буде)

Читайте українські книжки і газети, бо часте читання веде до просвіти, а просвіта — це сила

Настільна книга в домі кожного українця

В мин. році в числі (2-) Богослужбових і Богомільних писань Верховного Архиєпископа - Митрополита, Їх Блаженства Кир Йосифа, кардинала Сліпого, появився в розпродажі КАТИХИЗМ християнської віри для молоді і старших.

У вступному слові См. Кард. Йосифа, Верховного Архиєпископа, читаємо:

„На бажання наших Преосвященних Владик, Духовенства і вірних видаємо за нашою апробатою Катихизм для всіх українських вірних християн, щоб тим піти назустріч великій духовій потребі нашого народу. В основу Катехизму лягла, видана Галицьким митрополитом, книжка „Божа Наука". Вона була перероблена і доповнена деякими нашими Владиками і священиками, світськими та монахами. Рівнож примінено її в головній мірі до постанов II Ватиканського Собору".

Це видання Катихизму своїм опрацюванням, як також зовнішнім оформленням являється найкращим, яке ми будь - коли мали. 238 сторін друку на дуже доброму папері, 16 цілосторінкових кольорових знімок, починаючи від города Ур до аппійського шляху з Риму до Неаполю, 40 малих, також кольорових ілюстрацій Старого і Нового Завітів, дають дитині спромогу краще запам'ятувати події св. Писання.

Ввесь катихизмовий матеріял (Старий і Новий Завіти) чудово розміщений в рямцях 12-ти членів Символа Віри.

Крім цього додано щоденні молитви і катихизмову частину, як також 16 сторінок літургічних пісень, релігійних пісень в честь Ісуса Христа, в честь Господа Бога, в честь Святого Духа, в честь Божої Матери, коляди, Христос воскрес, пісня в честь св. Йосафата і Молитва за Україну.

**

Зачинаючи вакації, будемо мати дещо більше часу для відпочинку, будемо перебувати більше в товаристві своєї дитини. Постараймося хоч кілька хвилин денно присвятити рідній дитині, щоби її вивчити в українському тексті св. молитов, щоби пройти з нею питання і відповіді, що вміщені в Катихизмі. Багато наших дітей не має спромоги ходити до наших парафіяльних чи Рідних Шкіл, не ходять також на науку Божого Закону до священика, бо може обставини такі, що годі. Останнє видання Катихизму дає батькам спромогу бути вчителями релігії власній дитині.

Та Катихизм, це книга також і для старших. Візьміть і ви, старші, її у свої руки, прочитуйте частинами кожного дня, роздумуйте над ними, знайдіть належну відповідь на питання, на яке вам самим годі дати богословську відповідь. Катихизм, як св. Письмо — належить читати частинами усе своє життя.

**

Десятки тисяч вірних під проводом своїх Владик і Священиків будуть бачити, будуть слухати Служб Божих, проповідей, промов, будуть розмовляти сам на сам з нашим Батьком Народу, блаженнішим Верховним Архиєпископом Кир Йосифом, в часі Його відвідин вірних Канади й Арґентини.

Сотки тисяч вірних будуть читати проповіді, промови патріярхорівного кардинала Кир Йосифа в пресі.

До мільйонів, на жаль, слова проповідей, науки і промов нашого Ісповідника віри не зможуть під цю пору дійти.

Ми є тими щасливцями, що належимо до перших двох груп.

Хай Служби Божі, що їх служать священики в нам. блаженнішого Верховного Архиєпископа, наші святі молитви, супроводжають нашого Достойного Батька Народу у відвідинах своїх Вірних.

**

Сповнім бажання Нашого Первоієрарха Української Католицької Церкви:

„Нехай Боже благословення спочине на дітях і батьках, що будуть вчитуватися і кріпитися наукою цієї книжки, і нехай вона стане, побіч Святого Письма, настільною книгою в домі кожного українця".

Шліть замовлення на КАТИХИЗМ на адресу:

Rev. Bohdan Smyk
1104 State St.
Utica, N.Y. 13502

Ціна дол. 3.50. За зворот коштів пересилки будемо вдячні. Просимо українські часописи про передрук цього Звернення про настільну книгу — КАТИХИЗМ.

о. Богдан Смик
Ютика, Н.Й.

ЗСА погрожують комуністам „поважними наслідками" за бомбардування Сайгону

Париж. — Голова американської делеґації на Паризькій конференції з Північним В'єтнамом в справі замирення — загрозив на восьмому з черги засіданні в середу 12 червня ц. р., що дальше обстрілювання Сайґону комуністами може мати „поважні наслідки" для тієї конференції. Неофіційно заявлено з американського боку, що дальше бомбардування відкритого міста Сайґону ракетами й мінометами може спонукати ЗСА до відновлення налетів проти столиці Північного В'єтнаму Ганою та до зредукування своєї делеґації в Парижі. Однак голова північно - в'єтнамської делеґації Хуан Туї відповів, що поки американці перебувають в Сайґоні — комуністи будуть обстрілювати те місто. У відповідь на ствердження Гарріманом, що таке бомбардування відкритого міста не має ніякої іншої цілі й наслідку, як тільки терроризування цивільного населення, названий комуніст закинув Америці, що це вона своїм військом найбільше винищує Південний В'єтнам та сам Сайґон. Те восьме з черги засідання Паризької конференції знову не принесло ніяких позитивних вислідів та обмежилось до взаємних обвинувачень. Однак Хуан Туї не відкинув з місця американської пропозиції, щоб частину нарад вести засекречено, тільки заявив, що „розважить ту пропозицію": Комуністи погодились теж на півгодинну перерву в засіданні, під час якої приватно розмовляли одні з одними, але на аполітичні теми.

Сенатори передбачають гостріший закон про контролю над зброєю

Вашингтон. — Після вбивства сенатора Роберта Ф. Кеннеді до Сенату почали надходити листи виборців, в яких домагаються гострого закону про контролю над зброєю, яку без жадних обмежень можна в цій країні купувати навіть за допомогою пошти. Минулого тижня провідник демократичної більшости в Сенаті сенатор Майк Менсфілд казав, що, на його думку, вбивство сенатора Кеннеді не матиме впливу на схвалення гострішого закону про обмеження та контролю над пальною зброєю. Тепер він заявляє, що настрої в Сенаті змінилися, бо виборці рішуче вимагають, щоб Конґрес прийняв такий закон, який зменшував би небезпеку від збройних заворушень та від атентатів. Минулого місяця Сенат більшістю 53-ох до 29-ох голосів схвалив був лагідний законопроєкт про контролю над зброєю. Сенатор Менсфілд гадає, що тепер легко буде знайти більшість в Сенаті, яка голосуватиме за гостріший урядовий законопроєкт про контролю над зброєю, Головний поштмайстер В. Марвін Вотсон повідомив, що поштові посилки зі зброєю так довго не будуть доручені адресатам, поки поштові уряди не повідомлять про це відповідні аґенції, які мають дбати про зберігання законів. На цих поштових посилках мусить бути напис „пальна зброя".

До 30-их роковин проголошення державности Карпатської України

Стемфорд, Конн. — Дня 30 травня відбулись наради Карпатського Дослідного Центру, з участю проф. Августина Штефана, кол. голови Сойму Карпатської України, і кол. прем'єра Уряду Карпатської України Юліяна Ревая. У висліді нарад ухвалено відбути дві конференції: 12 жовтня 1968 і 15 березня 1969, — присвячені відродженню карпатських „русинів" та аналізі подій, що відбулися тридцять років тому в краю та в Америці. Кол. голова Сойму та кол. прем'єр Уряду винагородять золотими Ювілейними Медалями усіх громадян, що між двома світовими війнами своєю працею причинилися до культурно - національного піднесення і державного відродження Підкарпатської України, що дня 15 березня 1939 року увійшла до історії, як самостійна Карпатська Україна. Ухвалено видати друком історичну працю проф. д-ра Петра Стерча про Карпатську Україну і опублікувати документальний матеріял про те, де, коли і як загинули історичні діячі Карпатської України: президент К.У. о. д-р Августин Волошин, сенатор д-р Едмунд Бачинський, посли до Сойму К.У. Федір Ревай та Дмитро Німчук. У нарадах брали участь: проф. Августин Штефан, Юліян Ревай, д-р Роман Голіят і д-р Василь Вереш.

СЕЛЕКЦІЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ КУЛЬТУР В УКРАЇНІ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

сокою ефективністю. Через це не всі районовані сорти мають високу якість. Деякі з них висіваються на малих територіях. Найбільш продуктивні науково - дослідні інститути, а також селекційні станції, що виникли до революції або в перших роках після неї. Вони мають більш кваліфіковані кадри різних галузей фахівців, краще устатковані технічно та забезпечені матеріяльно.

Неґативні явища, що знижують селекційні досягнення звичайних дослідних станцій, це — плинність наукових робітників, перевантаження їх виробничими завданнями, а також слабша техніка та матеріяльна база станцій. Неґативно відбились на селекційно - насінневій роботі в Україні голод 1932-1933 років та переслідування совєтським урядом українських науковців за „політичні змови", „економічне шкідництво", а також за переведення наукових дослідів на основі, нібито, антиматеріялістичної методики. Немало українських науковців у різні періоди совєтської влади загинуло на засланні, вмерло по тюрмах або розстріляно.

Примітка: В дужках — прізвища селекціонерів, що вивели той чи інший сорт.

(Кінець)

ЩЕ ОДИН УКРАЇНЕЦЬ ДІСТАВ ПОСАДУ В КОЛЕДЖІ

Іван Овечко, співредактор „Вільного Світу", співробітник багатьох українських пресових органів, за фахом учитель з України, автор багатьох статтей і віршів у „Свободі", член УНСоюзу і УКО в Лос Анджелесі, Кал., дістав посаду викладача на мовному відділі Кенсас Стейт Коледжу. Він не буде залишати адміністрації та редакції „Вільного Світу". Працю в коледжі починає з місяця вересня 1968 р. і продовжуватиме протягом осіннього семестра, в заступництві одного з професорів тієї школи.

— КОРОТКІ ВІСТІ —

МІНІСТЕР ЗАКОРДОННИХ СПРАВ КОМУНІСТИЧНОГО КИТАЮ ЗАЯВИВ, що прийнятий три дні тому Політичною Комісією Генеральної Асамблеї Об'єднаних Націй договір проти поширення атомової зброї (12 ц.м. прийняла його також Генеральна Асамблея), це — „змова для збереження ядрового монополю великодержавами". Чен промовляв на цю тему в амбасаді Непалю у Пейпінгу і таврував той договір, як „маніпуляцію Америки і Совєтського Союзу". Комуністичний Китай того договору не підпише.

У СТОЛИЦІ МАЛЯЙЗІЇ КУАЛЯ ЛЮМПУР ВІДБУЛАСЯ конференція представників Британії, Маляйзії, Сінгапуру, Австралії і Нової Зеляндії. Прийнято далекосяжне рішення про спільну оборону Південної Азії й обширу Океанії. Британія заявила устами міністра для справ Комонвелту Джорджа Томсона, що вона ліквідує тільки свої наземні бази в Азії, але боронитиме своєю фльотою загрожені позиції, маючи теж технічну змогу перекидати війська з Европи. Тому Британія візьме також участь у великих маневрах названих держав у 1970 році.

ПАПА ПАВЛО VI СКЛИКАВ у минулий вівторок 11-го червня вперше свою нову „раду міністрів", яку становлять голови окремих Конґреґацій та Понтифікальних комісій. Папа підкреслив у вступному слові до кардиналів, учасників тієї наради, що для добра Церкви потрібні „колективна консультація і колективне виконування". Очевидно, останнє слово в усіх справах Католицької Церкви має Папа.

ЗСА СТОЯТЬ НАД ЕКОНОМІЧНОЮ БЕЗОДНЕЮ, — казав голова Федеральної Резервової Ради Вілліям МекЧесні Мартин, промовляючи на семінарі вихованків Єйльського університету в Ню Гейвені. Він домагався, щоб Конґрес негайно схвалив проєкт збільшити податки та зменшити федеральний бюджет. Коли це не станеться, то ЗСА можуть бути змушені до того, щоб припинити обов'язкову виміну долярів, які є власністю чужих урядів, на золото. В пізнішому інтерв'ю Мартин сказав, що Уряд буде змушений зарядити контролю цін, заробітних платень та кредиту. Він грозить такою депресією, яка була в 1931 р.

Замість квітів на свіжу могилу нашого Дорогого Тіточного Брата
сл. п. мґр. МИРОНА ЛУШПИНСЬКОГО
складаємо 20.00 долярів
на Катедру Українознавства в Гарвардському Університеті.
Надія і Корнель КІЗЮКИ

Замість квітів на свіжу могилу
Дорогої Кузинки
бл. п. НАТАЛІЇ МОХНАЦЬКОЇ
на Фонд Катедри Українознавства
зложили 50.00 долярів:
Христина МРИЦОВА
Дарія і Володимир ЧОРНОДОЛЬСЬКІ
Анна і Богдан САТУРСЬКІ
Лідія і Ярослав ШАВ'ЯКИ
Мирослава і Остап ГУКИ
Ірена і Володимир ШКИ
Арета ГАЛУЩИНСЬКА

Замість квітів на могилу
БЛ. П. О. КРИЛОШАНИНА
Дмитра Мигоцького
на Беатифікаційний Фонд Сл. Божого Митр. А. Шептицького
50.00 долярів складає
родина СЛИЖІВ

УКРАЇНСЬКА ВІЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК У США
З НАГОДИ ДЕВ'ЯТОЇ РІЧНИЦІ СМЕРТИ
першого президента УВАН у США
МИХАЙЛА ОЛЕКСІЙОВИЧА ВЕТУХОВА
відбудеться
ПАНАХИДА
НА МОГИЛІ ПОКІЙНОГО
на Українському Православному Цвинтарі
в Бавнд Брук, Ню Джерзі
в неділю, 16-го червня 1968 року
о 12 год. 30 хвил. дня

✝

Прибиті горем повідомляємо Родину і Приятелів, що 10-го червня 1968 року померла трагічною смертю з рук невідомого убивника наша Найдорожча ДОНЬКА і СЕСТРА

бл. п.
ІРЕНА ЮЛІЯННА ІЖАК

Покійна народилась дня 22-го липня 1942 р. в Болотні, пов. Перемишляни, Україна. Приїхала з родичами до Америки 1948 р. Закінчила гай-скул і каледж в Скрентоні, а тому 2 тижні одержала мастер з французької мови в Лявал Університеті в Квібеку, Канада.

ПОХОРОН — в п'ятницю, 14-го червня 1968 р. о год. 10-ій по Службі Божій в церкві св. Володимира в Скрентоні, Па.

В глибокому смутку:
о. БОГДАН і МАРІЯ — родичі
АНДРІЙ — брат з родиною
ЗЕНОВІЙ — брат з родиною
ЛЮБА БОЙКО — сестра з мужем СТЕФАНОМ і дітьми
ГАЛЯ ІВАСЬКО — сестра з мужем ПАВЛОМ і дітьми
МИКОЛА — брат
і дальша Рідня

СПОРТ

редагує В. СОХАН

ВІКТОР ГЕРЛИНСЬКИЙ ЧЕМПІОНОМ КЛК НЮ ЙОРК

На кортах „Союзівки" відбулися 8-го і 9-го червня внутрішньо-клюбові індивідуальні тенісові першості КарпатськогоЛещетарського Клюбу з Ню Йорку. Змагання проведено в програмі Весняної Товариської Зустрічі КЛК і Т-ва Українських Інженерів. Переможцем цих індивідуальних першостей КЛК став Віктор Герлинський, перемігши у фіналі Зенона Маркевича.

Поодинокі вислідп устрічей:

П. Шиприкевич — В. Ленець 6:1, 6:1
М. Ломаґа — А. Пащук, вовер
Ю. Витанович —Я. Рожанковський 6:3, 6:1

Чвертьфінали:

З. Маркевич — Р. Рак 6:2 6:4
П. Шиприкевич — М. Ломаґа 3:6, 6:1, 6:0
В. Герлинський — І. Сохан 6:2, 6:4
Б. Домарадський — Ю. Витанович 3:6, 6:2, 6:0

Півфінали

З. Маркевич — П. Шиприкевич 6:1, 6:2
В. Герлинський — Б. Домарадський 6:0, 6:1

Фінал

В. Герлинський — З. Маркевич 6:3, 6:3

Ці змагання влаштовувала тенісова ланка КЛК, яку очолює інж. Мирослав Ломаґа, а проводив ними голова КЛК Ярослав Рубель.

Я. Р.

— o —

ЗІРКА СНІГУРОВИЧ ЗДОБУЛА ДОКТОРАТ МЕДИЦИНИ

Відома спортсменка і діячка УСТ „Довбуш" в Ню Гейвені Марія Зореслава Снігурович одержала титул доктора медицини на Єйльському Університеті. Це наукове досягнення молодої спортсменки є ще одним осягом Зірки Снігурович, відомої в спортових кругах змагунки і капітана відбиванкової дружини „Довбуша", яка чимало разів здобувала першість СУАСТ-Схід і цілої УСЦАК, та різні чемпіонати американських турнірів Нової Англії. Зірка Снігурович є завзятою спортсменкою не лише у відбиванці ,в якій одержала багато медалів як найкраща змагунка українських та американських змагань, але також проявляє велику активність в інших ділянках спорту, як плавання, фехтування, теніс і бедмінтон. Д-р Марія Зореслава Снігурович, її батько д-р Михайло Снігурович та ціла рідня Снігуровичів є членами 414 Відділу УНСоюзу.

— o —

ПРИВІТ СПОРТОВЦЯМ „Ч. СІЧІ" З ДАЛЕКИХ СТОРІН

Свого часу ми повідомляли наших читачів про від'їзд провідного члена і спортовця „Ч. Січі", інж. Юрія Храневича на важливу для Де-Департаменту Оборони ЗСА — працю, в околиці Гавайських островів.

Від того часу проминуло вже майже 11 місяців, і він не перестав цікавитися українським організованим життям рідного Т-ва, яким для Юрія є УСТ „Ч. Січ". Інж. Ю. Храневич є теж членом спортового 214 Відд. УНС. в Нюарку і постійно читає „Свободу", з якої довідується про усі важливіші події в українському житті в краю і на еміґрації.

Про зацікавлення інж. Ю. Храневича свідчать листи, які цей справжній спортовець пише до автора цих слів.

Ось виїмок з листа з 23 березня:

„Недавно вичитав я в „Свободі" про створення Комітету продажу „шерів" на поміч Т-ву. Хоч знаходжуся тепер досить далеко від Нюарку, хотів би своїм прикладом заохотити інших до чисельної участи. Пересилаю свій чек на суму 100 дол., котрий прошу Вас передати на закуп „шера" на моє ім'я. Коло мене мало новин... Побував на острові Оагу (Гаваї). Думаю на осінь повернуся до праці в Нюарку".

В листі з 27 травня інж. Храневич пише:

„Нарешті зібрав трохи часу, та висилаю Вам чек на забезпечення в УНСоюзі. Праця посувається поволі вперед. Між іншими я недавно чув, що мій плян — це, мабуть, найбільша обсягом і коштом праця цього роду, яку американське військо коли-небудь робило. Тому не дивно, що час до часу бувають тут адмірали фльоти: а на Вашинґтонську презентацію мають прийти високі офіцери включно із секретарем оборони... З цієї нагоди маю намір прибути на кілька днів до Нюарку.

Недавно я читав в „Свободі" про архітекта українця, котрий робить пляни в одній з африканських країн. Цікаво мені було б з ним зустрітися (очевидно, коли він і я вернемося до Америки) тому, що виглядає, що наші праці споріднені. Пишіть, що нового коло нашої „Січі", поза тим, що можу знайти в „Свободі".

Привіт усім спортовцям „Ч. Січі"! (Ю. Х.).

Інж. Ю. Храневич в останніх кількох роках був членом Управи УСТ „Ч. Січ" (ланковий настільного тенісу). В останньому турнірі настільного тенісу, що його влаштував 1966 року СУАСТ-Схід, Юрій здобув в своїй клясі — звання першуна.

Доріст УСТ „Ч. Січі — лідерами в своїх лігах

Обидві дружини доросту УСТ „Ч. Січ", юнаки і учні, продовжують свої футбольні змагання за першенства в своїх Лігах.

Минулої неділі юнацька дружина „Ч. Січі" відбула чергові ліґові змагання на виїзді в Пассейку з юнаками СК Вісли, які закінчилися ремісом 1:1. Єдиного голя для „Ч. Січі" здобув Рій. Після тієї зустрічі юнаки „Ч. Січі" і далі очолюють табелю гор. До закінчення сезону нашим юнакам залишилося ще дві ліґові гри.

Учнівська дружина „Ч. Січі" відбула чергові ліґові змагання на площі Орендж парку з німецькою дружиною „Гайнц" СК з Пассейку. Цю зустріч наші наймовисокою перемогою 4:1. Голодші січовики закінчили лі для „Ч. Січі здобули: Юречко 2, Копійчук і Школяр.

Завдяки здобутим двом точкам і кращому відношенню воріт „Ч. Січ" займає в показнику табелі гор перше місце.

О. Твардовський

— o —

НЕПОТРІБНА ВТРАТА ТОЧКИ „ЛЕВІВ"

„Леви" — „Фіхте Рамс" 1:1

Шикаґо, 2-го червня. — Після останніх двох успіхів „Левів" та трьох програних „Фіхте Рамс" можна було сподіватися перемоги „Левів". Але „Леви", які виступили до цієї зустрічі з ослабленим нападом, здобули з багатьох ворітних нагод лише одні ворота зі стрілу 18-річного Бориса Шлапака. Ці ворота впали на 86-ій хвилині з подачі — акції Ноги і Вільсона. На жаль, не вдержали „Леви" цього висліду 1:0 до такого близького закінчення змагань: на 90-ій хв. „Фіхте Рамс" вирівняли рахунок із кутового удару, не без вини оборони і воротаря. У першій півгрі „Леви" сильно переважали, але прогайнували багато добрих нагод здобути ворота. В другій півгрі перебрали ініціятиву „Фіхте Рамс". Їхні наступи ліквідували вміло оборонці і воротар. Декілька грізних ситуацій під воротами „Левів" розбудили змагунів „Левів" і вони вирушили до протинаступів. В них Нога не використав 2-ох добрих ворітних нагод, потім Вільсон стрілив анемічного на німецькі ворота, а вкінці воротар німців обоборонив дуже гарно два сильні стріли на ворота. Щойно на 86-ій хв. поцастило Б. Шлапакові здобути ворота дуже гарни горішнім стрілом, але німці так само щасливо відібрали „Левам" одну точку і перемогу, вирівнявши рахунок на 1:1 в останній хвилині зустрічі.

Склад „Левів": Кутинський, Медина, Еліяшевський, Іваник, Компані, Полюхович, Нога, Вільсон, Шлапак, Арґедас, Дижурко, Дубик і Фернандез.

Резерва „Левів" пописалася краще, розгромивши резерву „Фіхте Рамс" з рахунком 7:2. Воротами поділилися: Мінтянський, Гаррісон, Ярамілльо, Лоско, Шиманський, Гординський, Скульський. Резерва „Левів" має тепер після п'яти гор 3 перемоги, 1 нерішену і 1 програну, які дають разом 7:3 точок і відношення воріт 16:10.

„Левенята" з Півночі розіграли вже 7 змагань, з яких 4 виграли, 2 зремісували і 1 програли — тобто віддали точки за них „Віслі" без гри. Підсумки „Левенят" — 10:4 точок і 18:4 воріт.

„Крила" — „Вікінги" 7:0

Сумівські „Крила" осередку ім. М. Павлушкова здобули знову високу перемогу, вже третю у весняному сезоні, над шведською дружиною „Вікінги" у футбольних змаганнях за першість Першої Дивізії Північ. „Крила" стараються здобути друге місце в цій Дивізії, щоб увійти вкінці сезону до Вищої Дивізії Національної Футбольної Ліги Шикаґа. Після п'яти змагань весняного сезону „Крила мають 7:3 точок і 18:5 воріт, здобутих у 3 перемогах, 1 нерішеній і 1 програній.

„Тигри" — „Купенгаймер" 6:0

Сумівські „Тигри" із Бирнсайд (Шикаґо - Схід), які почали свою футбольну кар'єру в Третій Дивізії, розгромили дружину фірми „Купенгаймер" з рахунком 6:0. Провідником „Тигрів" є Олександер Куц, бувший воротар репрезентації юнаків ЗСА.

Панахида в пам'ять бл. п. мґра Івана Красника

В п'ятницю, 14-го червня, о год. 7.30 вечором буде відправлена Панахида за спокій душі бл. п. мґра І. Красника співосновника і чотирикратного голови УАСТ „Леви" в катедральній церкві св. Миколая в Шикаґо.

Петро Головатий

— o —

УСК НЮ ЙОРК МАЄ НОВУ УПРАВУ

Український Спортовий Клюб відбув в суботу, 25-го травня 23-ті звичайні річні Загальні Збори, якими проводила Президія у складі: голова — Іван Винник, заступник голови — М. Гаврилюк і секретар — д-р І. Сєрант.

На порядку нарад було 13 точок, але справа вирентування спортового майдану була найбільше дискутована. У висліді нарад стверджено, що більшість учасників були за рентування гриша. Згідно з цим рішенням вибрана спеціяльна комісія договорилася із заінтересованою установою про винайм майдану на три роки і вже 4-го червня обі сторони підписали контракт.

В другій частині нарад переведено вибір Управи УСК-у, до складу якої на сезон 1968/69 ввійшли: голова — Роман Лисняк, 1-ий заступник — Степан Качмарський, другий заступник і реф. організування членства — Олег Генза, третій заступник і реф. преси та пропаґанди — Василь Панчак, д-р І. Сєрант і С. Чума секретар — Мирон Гірняк, скарбник д-р В. Одинський, книговод — Евген Луцький, реф. зовнішніх зв'язків — Ярослав Томоруґ, касир площі — Б. Гаврилюк, його помічники Ст. Кордуба і В. Зазулькевич, господар домівки — М. Гаврилюк, його помічник — Н. Головінський, представник до СУАСТ — Роман Лисняк, представники до ліґи сеньйорів — мґр П. Григорович та Ярослав Шмотолоха, представник до ліґи юнаків — О. Ховайло, тренер і менаджер першої дружини — Василь Босий ,асистент тренера і менаджер резерви — М. Катинський, менаджер юнаків — О. Ховайло, менаджер учнів — Степан Лютак, менаджер новаків — М. Коваленко, вільні члени Управи — Орест Наливайко, Олесь Томоруґ, Осип Кудрик, Ярослав Росола, Михайло Лев, Лев Вербицький і Ярослав Кульба.

В доповненні до поіменного складу Управи варто згадати, що вже в минулому сезоні ввійшли до Управи УСК-у п'ять бувших юнаків — змагунів дружини, яка здобула чемпіонат ЗСА у 1958/59 роках. Цими новими членами Управи стали: М. Катинський, Я. Кульба, О. Ховайло, Я. Шмотолоха і В. Панчак.

Вкінці зборів уступаюча Управа подякувала всім членам і симпатикам за піддержку і співпрацю, та рівночасно побажала новій Управі успішної праці і звернулася з закликом до молоді цікавитися більше та активізуватися у спортовій діяльності різних ланок УСК-у.

В. П.

ТАРЗАН, Ч. 6014. Тарзанів плян.

"WE'LL USE YOUR TRAP TO CAPTURE THE CAT, BUT IN A SLIGHTLY DIFFERENT WAY THAN YOU PLANNED," TARZAN SAID.
"LET'S ROUND UP THE FIVE DOGS AND GET STARTED--OH, YES, WE'LL NEED YOUR VEHICLE TOO!"

— Ми вжиємо ваш плян, щоб зловити кота, але в дещо інший спосіб, як ви плянували, — сказав Тарзан.

— Зженім всіх п'ятьох собак і починаймо... Ах, так, ми потребуємо і вашого авта!